

DÁTUM

**SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP**

I/179. »S MOST A DOLOGRA« 8,10 Ft

Független Magyar Kezdeményezés

Csehszlovákiában 1989. november 18-án megalakult a Független Magyar Kezdeményezés. Alapító tagjai Szlovákiában élő magyar írók, művészek, pedagógusok, tudományos és kulturális dolgozók, műszaki értelmiségiek, munkások. Céljük az alulról építkező demokratizációs folyamat támogatása Csehszlovákiában, az osztársadalmi dialógusba való bekapcsolódás, a magyar nemzeti kisebbség képviselete e párbeszédben. A Független Magyar Kezdeményezés szolidaritását fejezi ki a sztrájkoló diákokkal és művészekkel. Támogatja az Obcanské Fórum (Polgári Fórum) és a Verejnost Proti Násiliu (A Nyilvánosság az Erőszak Ellen) tevékenységét és programját. Felhívja a Csehszlovákiában élő magyarokat, hogy aktív részvételükkel támogassák e szervezetek prágai és pozsonyi felhívását.

Követeljük:

1. A politikai foglyok és az elmúlt

Elvi nyilatkozat

A Független Magyar Kezdeményezés a hatalmi szervektől független, alulról építkező állampolgári kezdeményezés. Folytatója kíván lenni mindazon politikai, társadalmi és egyéni törekvéseknek, amelyek az elmúlt évtizedekben a független, autonóm gondolkodást és magatartást képviselték a hatalmi önkénnyel szemben. Magáénak vallja Európa, ezen belül Csehszlovákia polgárjogi mozgalmainak eszmeiségét, demokratikus és szabadelvű hagyományait, Közép-Európa erkölcsi megújítását sürgető törekvéseit, mindazokat az erőket, amelyek Csehszlovákia Európába való integrálásán fáradoztak.

Elődjének tekinti a Csehszlovákiai Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottságát, mint az elmúlt két évtizedben a magyar kisebbség egyetlen érdekvédelmi kezdeményezését. Ugyanakkor kinyilvánítja, hogy nem kíván annak helyébe lépni. Ugy véli, az egyéni és kollektív jogok védelmének erre a formájára a jövőben is szükség lesz.

A Független Magyar Kezdeményezés tagad minden totalitáriánus ideológiát. Tagadja, hogy a közösségiség és az egyenlőség eszméje jogosult lenne az egyéni szabadság bárminemű korlátozására.

A Független Magyar Kezdeményezés a modern individualizmus és liberális humanizmus híve. Olyan tagolt, autonóm társulási és közösségi formák kialakítását sürgeti, amelyeket tagjai

napokban letartóztatottak azonnali szabadon bocsátását!

2. Mindazok azonnali lemondását, akik felelősek a tüntetések szétveréséért és a politikai párbeszéd meghüségítéséért!

3. Demokratikus alkotmány kidolgozását!

4. Szabad választásokat!

Határozottan visszautasítjuk azt az 1989. november 20-án kiadott hivatalos közleményt, amely szerint a csehszlovákiai demokratizációs folyamat a CSKP vezetésével már rég megindult, és a rendőrség november 17-i brutális beavatkozása jogos volt. Elutasítjuk az ellenzéki erők negatív minősítését a vezetés részéről.

A demokratizációt támogató erők közös fellépésére van szükség társadalmunk akaratainak érvényesítéséhez.

1989. november 20.

Független Magyar Kezdeményezés

önként vállalnak, illetve választanak, amelyek nemcsak érdekeik és akaratuk kifejezői, hanem védelmük biztosítékai is mindenfajta manipulációval szemben.

A Független Magyar Kezdeményezés elveti mind a nacionalista, mind pedig a sztálinista kollektivistá ideológiákat.

A Független Magyar Kezdeményezés számára a legfőbb érték az egyén szabadsága, a tolerancia és a szolidaritás.

A Független Magyar Kezdeményezés célja:

- az állam szuverenitásának biztosítása,
- többpártrendszerű parlamentáris demokrácia megteremtése,
- a hatalom hármasság megosztása (törvényhozási, végrehajtói és bírói hatalommal),

- az állam hatalmának korlátozása az állampolgári jogok által,
- a többség hatalmának érvényesítése mellett a kisebbségek jogainak védelme,

- a társadalmi önszerveződés és öngazgatás biztosítása a helyi, a regionális, kisebbségi, munkavállalói, vallási és egyéb törekvések, csoportok, közösségek, mozgalmak számára,
- a tulajdonformák megteremtése, vállalkozói szabadság,
- a szociális biztonság szavatolása,

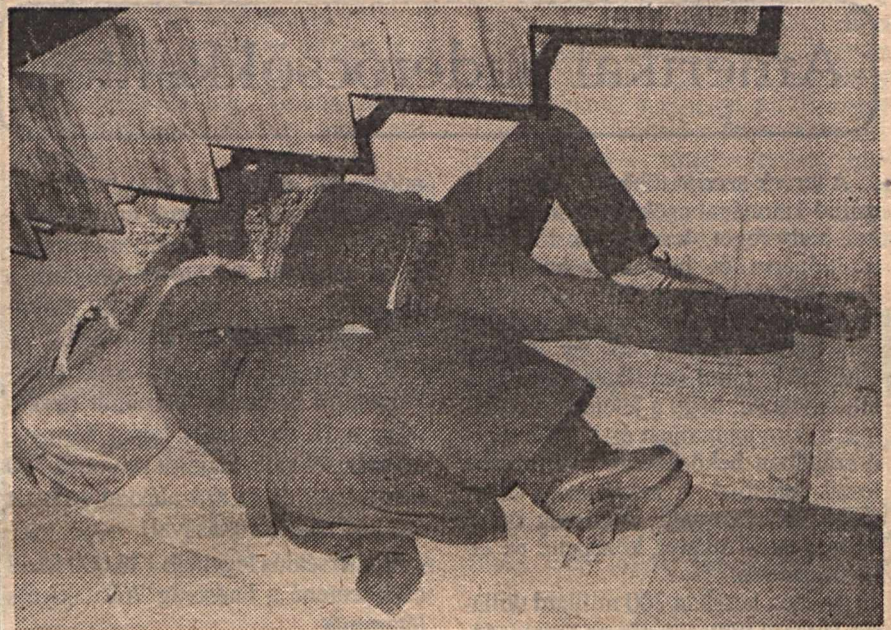
folytatás a 3. oldalon

Mi lett a kormánytól kapott 3 millióval?

(Kisgazdaleltár a 4. oldalon)

Lakáspolitiká az V. kerületben

(Zárcserecselek a 9. oldalon)

„Testvéreim! kik utcazugokban alusztok, és hídlábak alatt...takarótok a csillagos ég, de kemény kő a vánkos fejetek alatt.”

A MÁV Igazgatósága az idei tél első fagyos napjait használta fel arra, hogy takarítás ürügyén kitiltsa a hajléktalanokat Budapest pályaudvarairól. A rendőrség kötelességszerűen el fogja távolítani a pályaudvarokon melegedőket – hogy hol fagnak meg...? A létező szocializmus propagandistái évtizedeken át gúnyolódtak a kapitalizmusban megvalósult szabadságon, ahol mindenkinek joga van híd alatt aludni. A szocializmusban a híd alatt alvókat a gondoskodó állam rendőrrel vitette el. Mára az állam beismerte, hogy nem tud gondoskodni polgáraitól. Persze a hajléktalanok problémáját nem a MÁV-nak kell megoldania. De a MÁV szervezési gondjai nem magyarázhatják, hogy embereket a fagyhalálnak szolgáltatassanak ki.

A Szabad Demokraták IX. kerületi szervezete követeli, hogy a MÁV vezérigazgatósága a döntését azonnal vonja vissza.

Képriportunk a 8. oldalon

A szocializmus szemfényvesztése

Így nevezi Romániát a Francia Kommunista Párt lapja, a L'Humanité. A cikk ismerteti a „területrendezés” program következményeit, szól a lakosság helyzetéről, a mindenütt jelenlévő – és a francia pártlap tudósítójának munkáját is megnehezítő – rendőri ellenőrzésről.

„Az RKP kongresszusán heves kirohanásokkal illeték a szocialista megújulás mindenfajta eszméjét. Ehhez maga Ceausescu adta meg az alaphangot és valamennyi felszólaló egy emberként ostromozta a kelet-eu-

rópai reformokat. Egyikük, nem is akárki, hanem az elnök testvére, Ilie Ceausescu tábornok, nemzetvédelmi miniszterhelyettes egyenesen az imperializmus ördögi mesterkedését látja mindebben.

Az ilyen kijelentések azonban nehezen tudják elleplezni a hatalmon lévők nyugtalanságát.

Az állandó és erős rendőri nyomás, a mindennapi élet okozta fáradtság ellenére a románok tudják, hogy mások nekifogtak a szocializmus megújításának.

Budapesti szelek fújnak Berlinben

A szokásos hétfői megmozdulásokon ismét tízezrek sürgettek mielőbbi demokratikus változásokat az NDK több városában. A legnagyobb tömeg ezúttal is Lipcsében vonult az utcára – mintegy 200 ezren követelték a funkcionáriusok korrupciós ügyeinek haldéktalan és kíméletlen feltárását, a vétekesek felelősségre vonását. Több transzparenson volt olvasható az újragyűlés követelése, ám a szónokok többsége elhatárolta magát ettől a céltól. Szerintük az egyesítés ma egyenlő volna az NDK-nak az NSZK általi bekebelezésével.

Lipcsében – akárcsak Neubrandenburgban – számos felszólaló követelte az illetékesektől, hogy adjanak kritikus elemzést a romániai helyzetről, kérjenek bocsánatot Csehszlovákia népétől az 1968-as bevonulásért, illetve tegyenek közzé valós értékelést a 21 évvel ezelőti „Prágai Tavaszról.”

Halléban több tízezen vettek részt az Új Fórum által szervezett nagygyűlésen, amelynek szónokai egyebek között szabad választásokat, párttól és államtól független szakszervezeteket, az NSZEP-nek a munkahelyekről való kivonulását követelték.

Amerikai haderőcsökkentés

A tervek szerint több, mint negyedszáz millió katonával csökkentik az amerikai hadsereget, leszerelnek többszáz repülőgépet és hatvankét hadihajót. A csökkentésekre az 1991 októberével kezdődő ötéves időszakban kerülne sor. George Bush elnök és Richard Cheney védelmi miniszter már ismételtelen jelezte, hogy a jelentős mérséklést a Szovjetunióban és a VSZ többi országában bekövetkezett változások teszik lehetővé. A másik ok a kényszerű takarékoság: az ország óriási költségvetési hiánya közepette ez elkerülhetetlen.

Az idén kerekén 300 milliárd dolláros katonai költségvetés az összkidadásoknak több, mint a negyedet teszi ki. Mivel az elnök elkötelezte magát az

adóemelést ellen, a sürgető hazai szociális és egyéb kiadások egyetlen fedezetét a haderőnél elért megtakarítások jelentik. Az ötéves program a becslések szerint 180 milliárd dollárral csökkenti a katonai kiadásokat.

A Pentagon 16 százalékkal csökkenti a hadsereg létszámát (leszerelve a 18 hadosztály közül három), 20 százalékkal a légierőt (kivonva 350 harcigépet) és 11 százalékkal a flottát (62 hadihajó kivonásával).

A mérséklés legalább 135 000 fővel csökkenti a hadsereg 769 000 fős létszámát.

További tízezreket a többi fegyvernemtől szerelnének le.

A VILÁG HÍREI

– Az Egyesült Államok megvonja pénzügyi támogatását az ENSZ-től, amennyiben a világszervezet elismeri a palesztin államot, közölte hétfőn a külügyminisztérium szóvivője.

– Helmut Kohl indítványozta, hogy a két németországi állam fejlesszen ki konföderációs struktúrákat, s alapozzanak meg egy föderációt, vagyis szövetségi állami rendszert Németországban. Ez feltételezi, hogy az NDK-ban előbb demokratikus, legitím kormányzat működjen. Hozzanak létre közös kormánybizottságot, állandó konzultációk és politikai egyeztetés céljából, alakítsanak közös szakbizottságokat és közös parlamenti választmányt.

– Szovjetunióbeli hivatalos látogatását befejezve visszaérkezett Varsóba Tadeusz Mazowiecki lengyel kormányfő. A Szovjetunióban kedvező vélemény alakult ki a lengyelországi változásokról, és mi is pozitívan viszonyulunk a Szovjetunióban végbemenő átalakításhoz. Nem cáfolta azt a feltételezést, hogy a közeli jövőben ismét a Szovjetunióba utazik.

– George Bush fogadta az afgán ellenzék ideiglenes kormányának vezetőjét. A találkozáson Bush azt hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok az afgán kérdés poli-

tikai rendezésében érdekelt. Szebatullah Modzsaddedi, az ideiglenes kormány elnöke köszönetet mondott George Bushnak azért, hogy Washington 11 éve támogatja a kabuli kormányt ellen harcoló fegyvereseket. Közölte, hogy újabb légvédelmi rakétafegyvereket kér az Egyesült Államoktól, mert a Szovjetunió légierője folytatja a támadásokat az ellenzéki fegyveresek állásai ellen.

– Először fordult elő Franciaország legújabbkori politikai történelmében, hogy a baloldali pártok vezetői jobboldali képviselőjelöltek támogatására szólították fel választóikat. A szocialista szavazókat maga Rocard miniszterelnök és Fabius nemzetgyűlési elnök, a kommunistákat pedig Marchais főtitkár kérte fel: a Marseille-ben és Dreux-ben megtartott időközi választások most esedékes második fordulójában a jobboldali UDF, illetve az RPR jelöltjére adják le szavazatukat. A cél ugyan az, hogy ezzel az eszközzel gátolják meg a szélsőjobboldali Nemzeti Frontot, Le Pen pártját a két mandátum elnyerésében.

– Budapesten megkezdődött a Varsói Szerződés honvédelmi miniszteri bizottsága tagjainak ülése, amelyen részt vesz Pjotr Lusev hadseregtagbarnok, a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erőinek főparancsnoka, és Vlagyimir Lobov hadseregtagbarnok, az egyesített fegyveres erők törzsfőnöke.

Az erőszak ellen

A közelmúltban Prágában lezajlott békés diáktüntetés elleni erőszakos rendőri fellépésen felháborodva a kulturális és tudományos élet képviselői megalakították a

Nyilvánosság az Erőszak Ellen nevű csoportosulást.

Célunk az, hogy fellépjünk az erőszakos cselekedetek ellen, és hozzájáruljunk az elkerülhetetlen társadalmi változásokhoz.

Mély aggodalommal tölt el bennünket a csehszlovák társadalom jelenlegi állapota. Már hosszabb ideje tanúi vagyunk a társadalmi és politikai élet deformációinak, a gazdaság krónikus válságának, a szociális és egészségügyi gondoskodás színvonala csökkenésének, az iskolaügy és a kultúra stragnálásának, a szociális igazságtalanságok különféle megnyilvánulásainak, az érvényes törvények be nem tartásának, a környezetvédelem elhanyagolásának, a lakosság egyes csoportjai közötti feszültség növekedésének, és azok meglétének a nemzedékek, Csehszlovákia nemzetei és nemzetiségei között, valamint az egyre mélyülő erkölcsi válságnak. Nem adekvát az elvégzett munka utáni bérezés, az indokolatlan privilégiumok sokasága van jelen, hiányzik a nyilvánosság őszinte tájékoztatása.

A problémák megoldásának jelenlegi módjai kudarcot vallottak. A lakosság körében egyre nő az elégedetlenség, s ezzel párhuzamosan az érdektelenség és a csalódottság.

A kialakult helyzet hibás értékelése végül is az utcai erőszakhoz vezet. Meggyőződésünk, hogy ebből a hely-

zetből csak a széles tömegek aktivitása révén kerülhetünk ki.

Követeljük ezért közösen a nyilvános párbeszédet, az igazi, nem csupán mimált demokráciát. Ezért kezdeményezzük, hogy lépünk fel a jelenlegi helyzet javítása érdekében a munkahelyünkön, lakóhelyünkön, az iskolánkban és a nyilvánosság minden fórumán. Ebben a szellemben lépünk fel azokban a társadalmi és politikai szervezetekben, amelyeknek tagjai vagyunk. Követeljük, hogy érdekeinket minden szinten becsületes, bizalmunkat bíró emberek képviseljék.

Ma, az évszázad utolsó évtizedének küszöbén a demokráciára és az emberhez méltó életre reális esélye van hazánknak is, a többi, szomszédos országhoz hasonlóan.

Nem engedhetjük meg, hogy a mély demokratikus hagyományokkal bíró országunk a stagnálás és hanyatlás szigetévé váljék.

Vegyük végre kezünkbe saját sorsunk irányítását!

Nyilvánosság az Erőszak Ellen
Bratislava, 1989. 11. 20.

Kedves Polgártársak!

1939. november 17-én Prágában a fasiszták megölték Jan Opletal diákokat. 1989. november 17-én Prágában újra vér folyt. A Nemzetközi Diáknapon tartott engedélyezett békés manifeszta-ció ellen brutálisan felléptek a csehszlovák közbiztonság és a hadsereg osztagai.

Felháborodott tiltakozásunkat fejezzük ki az erőszak ilyen fajta demonstrációja ellen, elítéljük ezt a képmutató játékot, amely a demokráciát hangoztatja és követeljük a bűnösök azonnali megbüntetését és az ügy kivizsgálását, követeljük, hogy a közéletet tisztítsák meg a sztálinista elemektől és módszerektől.

...Felhívjuk az összes műveltségi szövetséget, a kulturális és a tudományos intézeteket, a diákokat, hogy kövessék ezt a felhívást! Nyilvánosság az Erőszak Ellen

Tárgyalások

Széles koalícion alapuló új csehszlovák kormányra tesz szerdán javaslatot Ladislav Adamec miniszterelnök, az alkotmányban módosítják a CSKP vezető szerepére vonatkozó részeket, az oktatásban pedig megszüntetik a marxizmus-leninizmus meghatározó szerepét – ez a legfontosabb eredménye a csehszlovák kormány, a Nemzeti Front és a csehszlovákiai megújulásért küzdő Polgári Fórum újabb találkozójának.

Milos Jakes volt pártfőtitkár kérte a köztársasági elnököt: mentse fel az államvédelmi tanács elnökének funkciójából. Gustáv Husák köztársasági elnök eleget tett a kérésnek. Kedden benyújtotta lemondását a szövetségi parlamenti üszteből Alois Indra.

Kárpáti Ferenc vezéreztredes, honvédelmi miniszter emlékeztetett arra: néhány nap múlva lesz húsz éve annak, hogy 1969 decemberében Moszkvában megtartotta első tanácskozását a VSZ.

– Cilirm Muzha, az Albán Szocialista Népköztársaság budapesti ideiglenes ügyvivője hazája nemzeti ünnepe alkalmából kedden fogadást adott a nagykövetségén.

– Nyers Rezsőnek, a Magyar Szocialista Párt elnökének meghívására szerdán munkalátogatásra Budapestre érkezik Mieczyslaw F. Rakowski, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára.

– Az Izraeli létezőgazdasági miniszter nem hivatalos látogatáson tartózkodik a Szovjetunióban. „Avraham Kaz-Oz a hazájában miniszter, itt és most azonban agrárszakemberek”. Az izraeli politikus állítólag csak szakmai tárgyalásokat folytat, politikai személyiségekkel nem találkozik.

– Izraeli katonai források helyzetelemzése szerint az iszlám fundamentalisták kaparintják kezükbe a hatalmat a megszállt területek palesztin lakossága felett. Az Intifáda kezdetének második évfordulója közeledtével egyre inkább úgy tűnik, hogy az úgynevezett Iszlám Ellenállási Mozgalom (Hamász) mind jobban kiterjeszti befolyását a Palesztin Felszabadítási Szervezet rovarására.

Független Magyar Kezdeményezés

Elvi nyilatkozat

(folytatás az 1. oldalról)

– egészséges természeti környezet-
hez való jog biztosítása,
– a kultúra, az oktatás és a tudomá-
ny alávéttségének megszüntetése.
Mivel a Független Magyar Kezde-
ményezés céljai között a nemzeti
kisebbségi kérdés megoldása, illetve
képviselése is szerepel, ezért fontos-
nak tartja, hogy ennek elvi kiinduló-
pontjait is leszögezze:

– Leszögezzük, a nemzeti hovatartozástól függetlenül a Cseh és a Szlovák Köztársaság állampolgárainak állampolgárságát senki sem fosztható meg.

– A nemzeteket és a nemzeti kisebbségeket kollektív jogok illetik meg; a nemzeti hovatartozás emberi jog; ezért a kollektív jogok a nemzetek és nemzeti kisebbségek minden egyes tagját megilletik.

– A kisebbségek jogainak szavatolásához elengedhetetlen egy nemzetközi kisebbségvédelmi rendszer létrehozása.

feltételeit megteremtse. Elengedhetetlen követelményei:

– a pártmonopólium megszüntetése és a hatalmi centrumok korlátozása, illetve ellenőrzése,

– új sajtótörvény, amely garantálja a független sajtó és tájékoztatás működését,

– új, demokratikus egyesülési törvény,

– új, demokratikus választójogi törvény,

– kivándorlási és utazási szabadság, a lakhely szabad megválasztásának joga,

– a gondolat- és lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása.

A Független Magyar Kezdeményezés – elvei szellemében – együtt kíván működni valamennyi demokratikus gondolkodású személlyel, illetve a demokrácia alapelveit magáénak valló valamennyi hazai és külföldi szervezettel és mozgalommal.

Pozsony, 1989. november 24-én.

A Független Magyar Kezdeményezés részéről a következő személyek jogosultak nyilatkozni:

1. Grendel Lajos, 811 07 Bratislava, Bazovova 15., 2. Balla Kálmán, 821 07 Bratislava, Rajcianska 22., Tel.: 241058, 3. Huncsik Péter, Dunajská Streda, Námestie Priateľstva 2104/1., 4. Szigeti László, Dunajská Streda, Námestie Priateľstva 3163, 5. Tóth Károly, Sala, Tel.: 5897, 6. Barak László, Dunajská Streda, Tel.: 26898, 7. Óllós László, 93101 Samorin, Družstevná 25, Tel.: 3968, 8. A. Nagy László, 83103 Bratislava, Skultétyho 10. Tel.: 212230.

Önosztatás?

Fodor István az Országgyűlés felosztatásának lehetőségeiről:

– Az Országgyűlés felosztatásának ügyében a döntésnek a december 18-án kezdődő ülészakon mindenképpen meg kell születnie. Jómagam, mint képviselő, azon az állásponton vagyok: ha csak a politikai szempontokat vennék figyelembe, elkerülhetetlen lenne, hogy az Országgyűlés a decemberi ülészakon feloszlassa önmagát. De a döntést befolyásolhatják a kormány szempontjai is. Ezért egyetlen javaslatával: ebben a kérdésben is egyeztetniük kell álláspontjukat a politikai pártoknak, a kormánynak és a parlamentnek. Az alkotmány szerint a felosztatott Országgyűlés és az új parlament alakuló üléséig folytatja törvényhozói munkáját. Amennyiben az Országgyűlés kimondja felosztatását – és elképzelhető, hogy már az ülészak első napján erről valamiféle döntés születik –, az alkotmány szerint a köztársasági elnöknek legkésőbb 5 nap elteltével kötelese kifizetni az országgyűlési képviselő-választásokat.

Megítélésem szerint március 18-án alkalmassnak e választások megrendezésére. (MTI)

És, ha Gorbacsov elbukik?

A Kelet-Európán végigsöpör reformfolyamatok korántsem olyan visszafordíthatatlanok, ahogyan azt Nyugaton gondolják – jelentette ki hétfőn tartott amerikai sajtóértekezletén Adam Michnik, Lech Walesa egyik tanácsadója. A térség reformországainak óvatosan kell cselekedniük, mert a gorbacsovi reformerőszítések kimenetelét még nem egyértelmű. A lengyel politikus szerint szerint továbbra is fennáll egy esetleges szovjet beavatkozás lehetősége, különösen akkor, ha a szovjetunióbeli peresztrojka elbukik. Vagy Mihail Gorbacsov tesz ma még elképzelhetetlennek tűnő lépéseket a demokrácia megvalósítása felé, vagy – elsősorban a nemzetiségi problémák miatt – elkerülhetetlenül bizonyos katonai megoldásokhoz fog folyamodni.

Lengyelország helyzetéről nyilatkozva úgy vélekedett, hogy az ország súlyos gazdasági gondjal a Mazowiecki-kormány bukásához vezethetnek. Ugyanakkor az elmúlt ötven évben még nem volt olyan lengyel kormány, amely ilyen széles támogatást tudhatott volna maga mögött.

Külföldi sajtó a népszavazásról

Pozsgay esélytelen?

A kormány és a kormányzó MSZP vereségének értékeli az olasz lapok kedden a magyarországi népszavazás eredményét. (Ezt Pozsgay Imre sajtóértekezlete alapján közlik a hivatalos végeredmény hiányában.) Hozzáteszik, hogy legalább ilyen mértékben vereséget szenvedett a keresztény-nemzeti politikát hirdető és az ellenzék legerősebb szervezetének tekintett Magyar Demokrata Fórum is, amelyik a szavazás bojkottjára szólított fel.

A Corriere della Sera szerint a részvételi arány nagyon jónak mondható. „A magyarok részvételükkel és szavazólapjaikkal a múlt ellen szavaztak”. A népszavazást kezdeményező négy ellenzéki párt, miután az eredmény az első kérdésben gyakorlatilag döntetlen volt, megértette, hogy kompromisszumot kell keresnie, és azzal nem is készlekedett.

A L'Unitá arra is kitér, hogy a régi MSZMP, amelynek szervezői egy „nem” szavazatra szólították fel híveiket, ezzel gyökeresen konzervatív erő-

ként mutatkozott be, és a szavazás megmutatta valódi választói táborát: az nem több négy-öt százaléknál.

A népszavazás visszavetette a volt kommunisták elnökválasztási reményeit – így összegezhető a japán tömegtájékoztató első reagálása. A magyarországi belpolitikai eseményt azonban a távol-keleti ország sajtója a kelet-európai fejleményekkel összefüggésben elemzi, arra a következtetésre jutva, hogy az általános választások után Magyarország még jobban eltávolodik majd a többi szocialista országtól. Az NTV televízióállomás kommentátora Pozsgay Imre esélyeit megkérdőjelezte, és egyben annak a véleménynek is hangot adott, hogy az ország belpolitikájára ez a fejlemény kedvezőtlenül hat majd ki. Pozsgay Imre ugyan vezető reformernek számít, de annak a pártnak a jelöltje, amelyik az általános választásokon aligha kap tizenöt százaléknál több szavazatot, ami a párt elnökjelöltjének az esélyeit erősen csökkentti.

Csütörtököt mondott az OVB

Csütörtök előtt nem tudják nyilvánosságra hozni a népszavazás végeredményét.

A hivatalos végeredmény közlése azért szenved késedelmet, mert hétfő estig a 20 terület 11 007 jegyzőkönyvének csupán egynegyedét sikerült feldolgozni, s a beérkezett jegyzőkönyvek között a vártnál több akadt, amely jogi felülvizsgálatot is igényel.

A négy párti szövetség

Tolna megyei szervezeteinek közös KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁSA

A Szabad Demokraták Szövetsége, a Fidesz, a Független Kisgazda- és Polgári Párt, valamint a Magyarországi Szociáldemokrata Párt Tolna megyei szervezetei köszönetüket fejezik ki a megye minden állampolgárának, aki – már azzal is, hogy elment szavazni – cselekvő részt vállalt a magyarországi demokratikus folyamat megerősítésében, továbbfejlesztésében és a népakarat demokratikus nyilvánításában. A választásoknak, népszavazásoknak természetükből eredően vannak „győztesei” és „vesztesei”. Még nincs hivatalos eredmény, s ha lenne sem éreznénk okát euforikus győzelmi márnak. Bátorralan és boldogító első lépés volt ez a népszavazás azon a nyilván még sok-sok nehézséget ígérő úton, amit demokratizációs folyamatnak nevezünk. Segítségükért mindannyiunknak köszönettel tartozunk. Azoknak, akik négy igennel támogatták politikai törekvésünket immáron a köszönet mellett különös felelősséggel is – a felhatalmazásnak történő megfelelés – felelőségével tartozunk. Ugyancsak megköszönjük a választások előkészítésében, lebonyolításában résztvevő tanácsi dolgozóknak és önzetlen akti-

vistáknak azt az áldozatos munkát, melyet pártérdekektől függetlenül lakóközösségük – s ezzel a nemzet egészének – érdekében vállaltak és teljesítettek. Ezen alkalommal kihasználva szeretnénk támogatásunkról biztosítani országos vezetőink azon kezdeményezését, hogy a parlament által történő alkotmány módosítással tegyék lehetővé törvényhozóink, hogy az első szabad parlamenti képviselő-választások után a köztársasági elnök személyéről is közvetlen népszavazás döntson. A népszavazás sajnálatos kísérőjelenségeként tapasztalható volt az ellenzék körében egy olyan – helyenként érzelmileg is túlfűtött – vita, melynek mielőbbi berekesztését elengedhetetlennek tartjuk. Felkérjük a megyében működő szervezeteinket, hogy kölcsönös nyitottság esetén a viták elsimításán, az ellenzék egységének helyreállításán munkálkodjanak mindazon kérdésekben, melyek megoldásához közös erőfeszítésekre lesz szükség. Amiben a felelőség közös, abban legyen a szándék is közös.

Szekszárd, 1989. november 28.

SZDSZ, FIDESZ, FKgP, MSZDP
Tolna megyei szervezetei

A Kisgazdapárt központja nem azonos a Kisgazdapárttal!

Mire költötték a 3 millió forint támogatást?

Nyílt levél Szűrös Mátyás úrnak, ideiglenes köztársasági elnöknek és Németh Miklós úrnak, miniszterelnöknek

Tisztelt Szűrös és Németh úr!

Állampolgári kötelességemnek tartom elsősorban, hogy a Kisgazdapárt országos központjának eddig kiutalt hárommillió forint költségvetési támogatás felhasználásának sürgős felülvizsgálatát, továbbá azt kérjem, hogy *azonnal függeszsek fel a további támogatás folyósítását*, amíg a párton belüli – immáron nyilvánosságra is került – tarthatatlan, jogellenes, és antidemokratikus, felelőtlen kalózkodásnak a sürgősen összehívni kért országos nagyválasztmány véget nem vet.

Ismételten hangsúlyozom: mindezt elsősorban ugyan állampolgári kötelességemnek tartom, de szíves tájékoztatásukra közölhetem, hogy erre *felhatalmazott, sőt kötelezett* pártom, a Kisgazdapárt Nógrád megyei választmánya is, mint a szervezet megválasztott megyei elnökét.

Előjáróban szíves tudomásukra hozom, hogy elsősorban a „Dátum” c. szabadelvű országos napilapból (bizonyított tények: tanúk és dokumentumok!) alapján ismerhetők meg a körülmények. (Az 1989. november 7-i szám közli dr. Simó Zoltán nyílt levelét, amelyet a párt politikai bizottságához írt, majd a november 11., 13., 14., 16. és 17-i lapszámaiban „Kollaboránsok és karrieristák a kisgazdapárt központjában” c. cikksorozatban leírja a körülményeket. E körülmények és viszonyok valójában már a párt 1988-as újjászervezésének időpontjától nehezítik azoknak a párttagoknak az erőfeszítéseit, akik a *valódi*, történelmi

Kisgazdapártot, a Bajcsy-Zsilinszky Endre, Kovács Béla, Tildy Zoltán és Varga Béla nevével fémjelzett alapeszmének nyugvó, mai, korszerű Kisgazdapárt szervezésén és programjának kialakításán munkálkodnak. Sajnálatos módon – bár egy gátlástalan és erkölcsstelen, 40 éven át tartó diktatúra után, szinte *szükségszerűen szemben áll* e progresszív, haladó, párton belüli *irányzattal egy szűk csoport* (befészkelve magát a párt országos központjába, s az ügyvezetett politikai bizottságba!), akik a Dobi–Örtutay-féle kollaboráns és karrierista „vezérkar” szégyenteljes árulásának *mai adaptációjára* törekednek. Ténykedésük, szemléletük mibenlétére pregnánsan mutat rá dr. Boross Imre, országos pártfőügyész is, a *Mai Nap* c. lap 1989. november 15-i számában készült interjújában.

E tarthatatlan helyzet nyilvánosságra kerülésével egyidejűleg, 1989. november 11-én Kecskeméten *öt megye* (Bács-Kiskun, Békés, Heves, Nógrád és Somogy), valamint a 22 budapesti szervezetből *tizennyolc* szervezet vezetői, képviselői *közös döntést* hoztak: a párt országos elnökét, *Vörös Vincét* felszólítják, hogy legkésőbb 1990. január 10-ig hívja össze a nagyválasztmányt, amely *egyedül illetékes* a problémák jogszerű és demokratikus tisztázására és rendezésére.

Időközben több megye, illetve szervezet *csatlakozott* e döntéshez. Közöttük például a *Csongrád megyei* szervezet úgy foglalt állást, hogy *függesztjük kapcsolatukat* az országos vezetőséggel az összehívandó nagyválasztmányig. Hasonlóan döntöttek a Heves megyei és a Nógrád megyei választmány tagjai is; nem ismerik el le-

gitimnek – a feltárt választási csalások miatt – az országos vezetőséget, főként a politikai bizottságot és a főtítkárt, s követelik e *jogszerűen és antidemokratikus módszer* és gyakorlat *kivitelezőjének*, a magát országos ügyvezető alelnöknek nevező dr. Balogh Györgynek azonnali lemondását! A nógrádiak a nagyválasztmány mielőbbi, lehetőleg még folyó év december 15-ig történő összehívását követelik, mert *tarthatatlannak és méltánytalan*nak minősítik azt a gyakorlatot, hogy – noha a *párt szervezés és az érdemi pártmunka elsősorban a helyi* (főként vidéki!) *szervezetekben folyik*, az eddigi támogatásból a *megyei szervezetek egyetlen fillért sem kaptak!* (Leszámítva néhány kisebb tételű útiköltség, postai díj hosszadalmas és megalázó procedúra utáni megtérítését!) *Megengedhetetlen*, hogy az oly sokat – és *joggal* – bíralt eddigi uralkodó párthoz hasonlóan, *még álláhatatlanabb módon*, a *Kisgazdapárt* nevében, de valójában *tudta és felhatalmazása nélkül* (!) bárkik is *herdálják* (maguk, rokon-ságuk és egyéni karrierjük támogatónak *önkényes* megfizetésére fordítva) a magyar nép mai nehéz, válságos viszonyok közepette előteremtett pénzét! A támogatás *elfogadásának*, a kapott összeg *felhasználási szabályának* meghatározására és ennek *ellenőrzésére* más megyék és több budapesti szervezet mellett, a *Nógrád megyei választmány már az 1989. augusztus 7-i állásfoglalásában felhívta a figyelmet*. Indítványoztuk, hogy a kérdésben a párt *egyetlen* legitím testülete, az *alulról*, a megyékből megválasztott *Országos Intéző Bizottság* döntsön, s a döntés megvalósítását pedig egy ebből a testületből választott, *szakértőket* is

bevonó öttagú Ellenőrző Bizottság felügyelje. Ez és minden más hasonló javaslat, kezdeményezés *elkerülte* az országos központ *fizetett* tisztviselőinek figyelmét. (Akiik mellesleg állítólag egy gyanús kisszövetkezet *közbeiktatásával* veszik fel bérüket és egyéb, *önmaguknak megszabott* javadalmazásukat!). A párt tagsága – még megyei vezetők tisztviselői sem! – *semmit nem tud e kusza pénzügyekről*, mert nem tájékoztatják őket.

Többekkel osztozom abban, hogy egy olyan párt, amelyik *saját szervezeteiben* a jogtiprásnak, az antidemokratikus, diktatorikus megnyilvánulásoknak a „Dátum” c. lapban feltárt sorozatát követte el, *hitelesen* nem írhatja zászlajára a *jogállamiság* és a *társadalmi demokrácia* megvalósításának célkitűzéseit. Azt az eléggé általános, a *közvéleményben egyre gyakrabban megfogalmazott* véleményt is osztom: az *egypárti diktatúra*, a *többpárti diktatúrával* való felváltása *nem azonos* a többpártrendszeren alapuló *valódi* társadalmi demokráciával! Azonban az is ismereteimen, tapasztalataimon alapuló *meggyőződés*em, hogy a pártunkban meglévő hivatkozott kártékony *nem* a Kisgazdapárt *egészére* jellemző – *sőt, arra egyáltalán nem!* –, csupán a már jelzett, számos irányító posztra *feltört* karrierista *kisebbségre*. Pártunk ugyanis valójában a vidéki és budapesti *helyi szervezeteiben* él, és progresszív történelmi alapeszméinek *vállalásában* teljességgel *egységes!*

Mindezek alapján újólak kérem a köztársaság ideiglenes elnökét és miniszterelnökét, hogy e nyílt levélben megfogalmazottak alapján szíveskedjenek *hathatós és sürgős* intézkedéseket tenni.

Pásztó, 1989. november 22.

Tisztelettel:
Faludi Sándor,
a Kisgazdapárt Nógrád megyei szervezetének elnöke

Nem jön levél...

Várakozó álláspontra helyezkedtem. Várom az obsziomat... A pártobsziót („Elbocsájto szép üzenet!”) Egyelőre hiába. Így csak találgatni tudom, milyen súlyos bűnököt követhettem el. No nem olyan piti dologról van szó, mint az emberiség elleni véték, hanem sokkal többről, a Független Kisgazdapárt elleni bűntett.

Csak sejtethetem, hogy egyik nagy vétkem lehetett egy összejövetelen való részvétel, valamint az arról írt kis cikk a Dátum oldalain. Nem vagyunk egyfonmák. Amíg a hivatalosság, a kisgazda hivatalos körök kiátkozták ezt az évfordulós találkozózt és durva támadásként élték meg a soraimat, addig az azon részt vevők általában nagyon finomnak (túlzottan hízelgőnek) találták soraimat. Talán még bűnöm lehetett, az miszerint ugyanezen lapban megjelent kisgazda karrieristákról szóló sorozat említette szerény személyemet (nem a karrieristák között!). Fosszon pont lehetett, hogy minderről egy frissen „kiátkozott” írt. Valós okok ezek? Nem tudom. Csak találgatok.

Mindenesetre áttételesen juttatták tudomásomra, hogy nem vagyok a kisgazdapárt tagja, sőt nem is voltam! Nem volt jogom, és most pláne nem lehet a párt nevében beszélni, nyilatkozni. A voltra csak annyit, hogy kezembem van egy tagkönyv, amelynek 6-os a sorszáma. (A jelek szerint hiába igyekeznek, nem lehet belőlem 7-es – James Bond –, legfeljebb yizesnyolcas.) Mindenesetre eddig jogot adott a pártbeli tevékenységemhez az, ami a Politikai Év-

könyvben is szerepel. Most valahol, valamikor, valakik másként döntöttek... csak engem felejtettek el erről értesíteni. Mostanság hatalmas energiát fektetnek abba, hogy más-okkal tudassák nem létezésemet. A sajátos demokráta elvek alapján önjelölt és önválasztott vezetőségek ez minden idejét lefoglalhatja, ezért nincs ideje nekem szólni. Valamit várok. Olyasmit, ami régebben más „pártban” szokás volt. (Ott a formára adtak.) Valami olyasmit, hogy „Kedves Elvtársam”, pardon „Kisgazdám”... méltatlanná váltál a tagkönyvre, a kis- és nagyvezüstre, stb... vissza mindent. Sőt hozzátehetik, hogy ezentúl minden másképp volt. (Karinthy után szabadon. Neki mentsége, hogy nem komoly politikusként mondtam!)

Tagadom elképzelhetetlen bűneimet. Nem akartam még képviselő sem lenni ebben az új hatalmi megosztásban. Pedig manapság ez ritka dolog. Nagy az önjelöltek túlekedése a régi(új) pártokban. Tökéletes az önismeret hiánya. Mindenesetre, ha bekerülnek valami oknál fogva a parlamentbe, kérem őket, hogy szavazzanak meg egy új kintüntetést maguknak, mint a demokrácia élharcosainak. Az infláció miatt nagyon alkalmas lehet erre a régi kétfilléres. Értékben megfelel. Felerősítése sem gond. Csak egy szög kell hozzá. (a kintüntetés sem megy tönkre...)

Kezdem becsülni azt a régi „pártot”. Ott legalább nyíltan tagadták a demokráciát. Ami mostanában történt és történik a kisgazdapártban (ott is!) az lassan a komédia szintjét éri el. Keserű komédia, mert ennek most már nem így kellene lennie. Nincs is miért haragudnom. Nézzük csak, nem a teljesség igényével az eddigi „kiátkozotta-

kat”. Bilecz Endre, Jezsó István, Légrády Tibor, dr. Simó Zoltán, dr. Ravasz Károly, Hardi Péter... Nem mondom, értékes sor. Nagyon értékes. Most akkor hol a párt? Kívül vagy belül? Úgy néz ki, önmagát fejezte le a kisgazdapárt.

Most már ezután nem is várok semmilyen jogszerű megindoklást, eljárást. A döntések nem a tagságtól eredeztethetőek, hanem egy (nem kívánom osztályozni) elszakadt vezető rétegtől (mármint a tagoktól elszakadt...és más pozitív emberi és politikusi ismérvektől).

A DÁTUM-totó tükrében

Mint ahogy olvasóink láthatták, „Próbajáték” címen öt kérdést tettünk fel a népszavazással kapcsolatban. Telitalálat nem volt. Egyedül Tóke Péter, a Reform főszerkesztője közelített legjobban a valóságos helyzethez – amit ugyan még hivatalosan nem ismerünk e sorok papírvetése idején. Igaz ő elég nagy intervallumokat választott (80–100%). Közrel járt a valósághoz Haraszi Miklós egy-két esetben, de másutt elragadta az SZDSZ-es hevület, és az igenekre jósolt száz százalék nem jött be, mint a részvételt illető teljes létszám sem. A legnagyobb egység a szavazásokon résztvevők számát illetően mutatkozott. A legtöbben bíztak az ötven százalék feletti megjelenésben. Viszonylag nagy volt az egyetértés a szavazásra feltett kérdések közül a 2., 3., és 4. esetében. A tippelők mertek magas számokkal játszani. Az elnökválasztás ügyében igen csak elbizonytalanodtak az *igenre* voksolók. Borsos András zalaegerszegi olvasóink mindössze 33%-ot tippelt a javukra. Egy tény: az olvasók többsége otthon van a politikában, hiszen az átlagban elfér a tippek nagyobbik hányada. A volt uralkodó pártra vonatkozó kérdésekre adott igen válaszok magas százaléka mutatja: az MSZMP végképp nem kívánatos, de a nem válaszokat szorgalmazók sem érezhetik magukat nyeregben (MSZP), míg a távolmaradást propagálók – például az MDF – is nagyarányú vereséget szenvedtek. Persze az igazság az, hogy a négy igen pártjai sem arattak elsőpő győzelmet. Ahhoz valami frenetikus erejű, a pártérdekek fölé emelkedő program kellene.

Be kell töredelmesen vallanom, én sem indulatmentesen írom ezeket a sorokat. A megbántott ember... Ahogy nézem az említett névsort...hm...nem is olyan szégyen közöttük lenni. Sőt! Meg vagyok sértve!!! (germanizmus óh!) Nagyon. És vérig! Hát csak most lettem erre méltó...!

Tisztelettel

havrilla istván volt (?) kisgazdapárti akárki.

A kisbetű nem véletlen, lásd irodalomban nemecek-effektus!

Dátum vitaiskola

Vezeti: dr. Bóra Ferenc

Az ellenfél megnyerése a vitában

önuralmát, s kijön a sodrából. A megnyerés nem következik be, ha a kortes megkérdőjelezi ellenfelei esztét, ítélőképességét. A szembenálló felek érzékenysége, büszkesége és önbecsülése sérül meg, s eleve kizárttá válik a lelkesítő tevékenység megnyerésére. Helyette: igyekszik összeszedni magát, hogy a sérelemért visszavágyjon.

Becsületes és hatásos magatartás a vitában, ha a kortes bevallja tévedéseit. Ezzel megnyeri vitapartnerét, s megszabadul a kínos mentegetőzéstől. Megszünteti a további felesleges, öngazoló, hamis érvekre támaszkodó vitát. A tévedés beismerése, a vitafelet arra készíti, hogy ő is nyílt, becsületes és őszinte legyen, s saját melléfogásait is tárja fel. Emberek, embercsoportok, gyűlésen résztvevők megnyerése valamilyen igaz ügynek előítéletes gondolkodással, gyanakvással, félelemkeltéssel, gőgösséggel nem lehetséges. A szerény fellépést, a nyugodt reagálást, mások véleményének figyelmes meghallgatását szívesebben fogadják az eszmecsereben résztvevők, mint a kivagyiságot. Dale Carnegie e kérdéssről így vélekedik: „Amikor igazunk van, finoman és tapintatosan kíséreljük meg elfogadtatni ezt embertársainkkal; amikor pedig tévedünk – és ha őszinték vagyunk önmagunkhoz, ez meglepően gyakran fordul elő –, gyorsan ismerjük be saját tévedésünket... Azt, aki képes a saját hibái bevallására, ez a tulajdonsága a tömeg fölé emeli.”

Humánus és célszerű a vitát úgy lefolytatni, hogy akiket meg akarunk nyerni valamilyen politikai cél érdekében: becsületesek és jó szándékúak. Az előítéletek és blikkdiagnózisok

eleve lehetetlenné teszik, hogy a vitafelek közös nevezőre jussanak. A vitába bekapcsolódó kortes egyetlen helyes álláspontot követhet: feltételezi, hogy a vitapartnernek őszinték, igazság szeretők, felelősségvállalók.

Odamondogatással senkit nem lehet meggyőzni fontos és jelentős nézetekről, cselekedetről, akcióról. Tény, hogy a tényekre épített kritika könnyebbé teszi, megnyugtatja az indulatos kortest, mérge elmúlik. A vitafél azonban a harcias hangvételt, a rázúduló bírálat következtében visszahúzó, vagy agresszív lesz, indulatok akkumulálódnak benne. E vitaközlés helyett úgy igyekezzék megnyerni a gyűlésen megjelenteket a kortes, hogy megértsék szándékát és mondanivalóját fogadják el. Higgadtan tisztázzák a nézeteltérések okát, beszéljék meg a közös álláspontot akadályozó problémákat. Mindkét fél őszintén – s a nézeteltérések ellenére – barátságosan fejtsse ki véleményét. Kényszerítéssel nem lehet az álláspontokat a vitafélre erőltetni.

A megnyerés legnagyobb veszélye, ha a vita során a vitapartner nem mond az elhangzott érvekre. Ha a „nem szó” elhangzik, nehéz a megnyerést elérni, mert a nyilatkozó kitarthatja álláspontját mellett. Később esetleg belátja, hogy helytelen volt a negatív állásfoglalása, mégis makacsul tart mellette. A gyűlések szónoka és vitavezetője akkor alkalmaz helyes beszélgetés- és vitatechnikát, ha az elutasító döntést el tudja kerülni. Az „igent mondás” az igazi siker, mert a kortes eléri, hogy lekötött vitapartnerre figyelmét a javaslataival. „Ha például egy radikális egy konzervatívval kerül

össze: első dolga, hogy feldühösítse a konzervatívot. Mi a jó ebben? Ha azt reméli, hogy bármit is elér, téved, csak lélektani tudatlanságáról tesz tanúságot.”

Sokan úgy szándékozzák vitapartnerüket megnyerni, hogy sokat beszélnek: folyik belőlük a szó. Fontos szabálya a megnyerésnek, hogy a kortesek hagyják beszélni azokat, akik érdekében végzik tevékenységüket. Nem szakítják félbe, bátorítják nézete kifejtésében a felszólalókat, kérdésekkel ösztönzik mondanójuk kifejtésében. A megnyerés egyik legeredményesebb módszere a türelmes okkoresés. Ha a vitapartnernek nincs igazsága, de makacsul ragaszkodik téves álláspontjához, nem neheztelhet rá a gyűlés szónoka, aki egyben a vitát is vezeti. Azokat az okokat keresi kérdései segítségével, amelyek a másik gondolkodását, és véleményét befolyásolják. Ha megtalálja az okokat, a megnyerés taktikáját ezek birtokában valósítja meg. Figyelembe veszi a vitatárs szempontjait, melyeket a meggyőzésben felhasznál.

A szóbeli visszajelzésről Donald H. Weiss így ír: „Csak meghitt beszélgetéssel lehet célhoz érni. Kölcsönös energiabefektetést igényel, mindkét fél részéről őszinte hozzáállást kíván meg, hogy egy problémát megoldjanak egy másik emberrel.” Hatékony visszajelzésre van szükség, amely magába foglalja a bizalmas és figyelmes légkört. Azt jelezzék elsősorban vizsgálja, hogy mit hajlandók egymástól elfogadni. A megnyerés érdekében közöljék, hogy mit tapasztalnak, érzékelnek, gondolnak; mit fogadnak el és utasítanak el; mivel értenek egyet. Legyenek pontosak a közlemények megfogalmazásában, s tisztázzák, hogy a megnyerés érdekében kialakult vita milyen hatással jár. Az egymás számára adott visszajelzés tartalmazza, hogy az adott témában milyen problémák vannak. Megteremtik a lehetőséget, hogy a vitafél döntsön: változtat-e álláspontján, vagy sem.

Dr. Bóra Ferenc

Külföldi lapokból

Manfred Wörner NATO-főtítkára a The Times-nak adott interjújában azt mondja, hogy ha a Varsói Szerződés megreformálná önmagát és önrendelkezést engedne tagjainak, akkor Európa katonai stabilitási tényezője lehetne.

A NATO elkötelezett a kelet-európai reformok támogatása mellett, de minden befolyását beveti azért, hogy az evolúciós változás ne vezessen forradalmi robbanáshoz. A NATO-nak csak korlátozott lehetőségei vannak a változások befolyásolására – politikai, gazdasági és fegyverkorlátozási intézkedések alkalmazásával.

„Nyilvánvalóan az egyetlen dolog, amit tehetünk, az az, hogy nem erőltetjük a dolgokat: mérsékletet tanúsítunk és világossá tesszük Gorbacsov számára, hogy nem használjuk ki a Szovjetunió nyilvánvaló gyengeségi időszakát arra, hogy újabb problémákat teremtsünk. Ez nem azt jelenti,

hogy meg kellene mentenünk a kommunizmust. Miért is tennénk? De segítenünk kell őket a liberális demokratikus rendszerbe történő békés átmenetben. A NATO-nak nem kell szükségszerűen támogatnia a politikai stabilitást vagy a status quo-t: az igazi stabilitás a népek és a kormányzók közötti megértésen múlik. Nyilvánvalóan nem ez a helyzet az NDK-ban, Csehszlovákiában, és még nem teljesen a Szovjetunióban. Az igazi politikai stabilitást csak változással lehet elérni, amely mindig részleges destabilizációt jelent. A NATO az igazi stabilitásra törekszik abban az értelemben, hogy hatásosan pacifikálja a rendszereket, mivel ezek nem stabilak, amint ez az NDK-ban látható. Nem a NATO határozta meg azt, ami a Varsói Szerződésben történt, hanem Kelet-Európa népei. A NATO abban érdekelt, hogy a Varsói Szerződés önrendelkezést biztosítson, változást a katonai struktúrában a védelmi jelleg irányába, és hogy ne próbálja ellenőrizni a társadalmakat. Néhány or-

szág, például Lengyelország már e vonalak mentén gondolkodik.

Mindkét oldalon legitim érdekeltég van a katonai stabilitásban, és ebben az összefüggésben a Varsói Szerződés átalakulhatna olyan szervezeté, mint a NATO, amely keretet jelent az európai biztonság számára. Jó szolgálatot tehetne az átfogó európai biztonsági szerkezet részeként, amely nem akadályozná meg a politikai változást, de ezeknek katonai stabilitást adna.”

A NATO-főtítkárnak nem tudja, melyek a szovjet tolerancia határai a Varsói Szerződésen belüli változásokat illetően, és azt sem gondolja, hogy ezt Gorbacsov tudná. Ezek, úgy tűnik, naponta változnak. „Jelenlegi benyomásom, hogy Gorbacsov hagyja a Varsói Szerződés államait, hogy döntenek belső berendezkedésükről, de nem engedi őket kilépni a Varsói Szerződésből.”

Az egész német kérdéssről való NATO-vita most már elkerülhetetlen. A NATO-főtítkárnak hangsúlyozta, hogy a NATO kész a német újraegyesítésre

és néhány tagállam kétségei ellenére támogatja azt. „Ha a kérdés az asztalra kerül és a német nép egésze kinyilvánítja akaratát a szabad önrendelkezésre, akkor azt hiszem, minden tagországunkra számíthatunk.” „Ki is merné ezt Nyugaton megakadályozni és mit is tehetnének az újraegyesítés megakadályozására. A történelem nem kérdező meg minket, hogy szeretnénk-e vagy sem. Az emberek, akik az utcára mennek tiltakozni, mert szabadon akarnak élni, nem kérdezik meg, hogy akarunk-e vitát. A történelem most történik.”

Ha szabad választások lennének az NDK-ban és a kommunisták elvesztenék az ellenőrzést, ez új helyzetet teremtene. Eljöhet az a pillanat is, amikor a Szovjetunió felismeri, hogy jobban jár egy elégedett, gazdaságilag hatékony Németországgal, mint partnerrel, akár barátként is – minthogy megtartsa a kelet-európai országokat terhes szövetségesekként.”

-V.P.-

Ha nincs corpus delicti, hallgass!

Rossz jogszabályok vagy konok perlekedők?

Östermelőt tiltanak ki a vásárcsarnokból

A Várdainé. Pécs-szerre csak így ismerik. Hétköznap hajnaltól sötétedésig a vásárcsarnokban árulja portékáit. Am nehogy azt higgye az ember, hogy majd hét végén megpihen! Nem. A szombat, vasárnapokat is kertjében tölti – már amennyire pontos kifejezés egy ötholdas szántóföldi zöldség-gyümölcsösre a kert szóhasználat –, s beadványokat fogalmaz. Némelyek szerint notórius perlekedő, szereti a zűrzavart maga körül. A hivatalokban már a fejkükhöz kapnak, ha az alacsony testes asszonyosság megjelenik, hogy előadja, mi nem tetszik neki újfent, s rendre-sorra el is utasítják kéréseit. Panaszával a soros ügyészi szolgálatot teljesítő, sokat tapasztalt ügyészhoz fordul, az pedig nekem szól, érdemes meghallgatnom.

Egy pénteki nap keresem fel a piacot, épp paprikát, paradicsomot kínál. Jöttömre egy idős bácsitól elköszön, s csöppet sem illetődötten, mint aki megszokta már a közszereplést, mondja is.

– Régi östermelő családból származom. A több hektáros földünk jó részét elvették. Amit meghagytak, abban sem volt köszönet, mert kisajátították, s helyette silányabb csereingatlanokat adtak. A tavalyi évig tartottam állatokat is. Hanem amikor leadtam a nyolc és fél mázsás marhát, s reklamáció után sem fizettek többet 21 ezer forintnál, azt mondtam, az is bolond, aki ma Magyarországon állatokat tart, s felhagytam vele. Teljes egészében átálltam konyhakerti zöldség- és gyümölcsstermesztésre. S itt jön az én gondom! Ugyanis a csarnokigazgatóság nem engedi, hogy árusítsak.

– Hiszen most is itt van! – vetem közbe.

– Hallgasson végig! – int csöndre Várdainé. – Kezdem az elején. A vásárcsarnok megnyitása, azaz 1980 óta idejárom, mint östermelő. Nagy mennyiségű árut hozok és olesón adom. Helyesebben szólva adnám, ha engednék. Ugyanis már vagy egy éve minden reggel cirkszt kell rendeznem, hogy árusíthassak. Vagy nem fogadják el tőlem a helypénzt, vagy leszóráják az áruimat, mondván, nincs jogom árusítani, csak akinek ők megengedik.

– Ki azok az „ők”?

– Hát a piacfelügyelő, meg a helypénzszedők. Szerintem nekem az a hibám, hogy én nem vagyok hajlandó a szatyrukat rakni, mint a többiek, s ezért utálnak. Én voltam az, aki ezelőtt öt évvel mert szólni a város vezetőinek, hogy nincs minden rendben. A vizsgálat során bebizonyosodott, hogy történt vesztegetés, s el is ítélték az egyik csarnokvezetőt. Azóta teljesen új garnitúra van, de épp olyan, mint az előző.

– Komoly vádak ezek, gondolja meg a szavait! – figyelmeztetem Várdainét, de az csak mondja.

– Tanúkat is tudok hozni! – erősködi. S rögtön int is a szomszéd-asszonynak.

– Igaz, hogy sok itt a zugkereskedő? – csap le rá egy egészen más témában, mint amiről eddig beszélgettünk.

– Igaz, igaz – bólint amaz. – Nincs iparengedélyük, mégis veszik az árut és árulják.

– Az a baj, hogy mindenki fél, s nem meri megmondani az igazat – veszi vissza a szót Várdainé. – Engem viszont kemény fából faragtak, nem adom fel. S nem tilthatnak ki csak úgy, mint öt éve, mert ez a nép, a köz tulajdona, ez egy közellátási hely, s nekem, mint termelőnek jogom van itt árusítani. Tessék, itt a papír is.

Mielőtt belekukkantanék az iratba, érdeklődöm, miért is tiltották ki öt éve.

– Azt mondták, nem megfelelő a viselkedésem, bojtányokat kavarak magam körül – mondja minden pironkodás nélkül.

A Kereskedelmi Minisztérium Jogi és Titkársági Főosztályának idén június 6-án kelt iratából a következőket tudom meg: „A miniszter elvtársnak! címzett állásfoglalást kérő levelére tájékoztatom, hogy Ön, mint östermelő az erre vonatkozó szabályok szerint az üzletben vagy egyéb árusító helyen saját termelésű termékeit forgalomba hozhatja és ezzel egyidőben magánkereskedői üzletet is fenntarthat.” A helyi tanács egy 87-es határozatából viszont arról értesülök, hogy a vásárcsarnoki telephelyén kívüli árusítás iránti kérelmét elutasítják. Az indoklási rész jogszabályra hivatkozik, s mondja ki, egyszerre két címen, mint magánkereskedő és mint árutermelő nem árusíthat. Várdainé, látva, nem egészen értem, felvilágosít.

– Először az volt a probléma, hogy vagy östermelőként jövök a piacra vagy kereskedőként. Észbontó jogi manőverekre kényszerültem, míg végre megváltoztatták a jogszabályt. Most arról van szó, hogy a harkányi úton van egy kis üzletem, amely csak szerezni árusításra alkalmas. Nekem viszont ősztől tavaszig is élnem kell, ezért kértem a tanácson, hogy egyszerre két telephelyen árulhassak, mint magánkereskedő.

– Miért nem kérte östermelő jogán?

– Mert az sokkal kiszolgáltatottabb helyzetben van. Egy kereskedői iparengedéllyel rendelkező árust nem tehetnek ki, mondjuk átszervezésre hivatkozva, a csarnok területéről, mindig kell neki asztalt biztosítani. Másrészt nemcsak a saját terményeimet árulom, hanem idegen zöldségféléket is. A mezőgazdasági osztályvezető tanácsolta, kérjek engedélyt a minisztertől. Most van papír, de hiába, a viselkedésemre hivatkozva ki akarnak tiltani.

Hogy utána nézzek a dolgoknak, indulok a piacfelügyelő irodájára felé, de kettőt se tudok lépni, máris lerohanak.

– Tudja maga, kivel állt szóba? – kérdi egy ötven körüli úr. – A csarnok 90%-a utálja. Mindenkit meggyanúsít, s közben ő viselkedik gyalázatosan.

– Így igaz! – veszi védelmébe az előtte szólót egy kontyos asszonyság.

– Maguk szerint itt minden rendben van? – érdeklődöm, kihasználva a váratlan alkalmat.

– Nincs. De ez most nem lényeges! A Várdainé egy kiállhatatlan természetű fehérszép, én csak ezt tudom mondani – mondja a férfi.

Völgyi István piacfelügyelő lép mellém, irodájába invitál. – Valóban nem engedélyeztük, hogy árusítson, de bennünket is a jogszabályok kötöttek. S azt is megmondom, nemrég természetünk fel egy indítványt a felettes hatósághoz, tiltsák ki Várdainét a viselkedése miatt.

– Miért, mit követett el?

– Múlt csütörtökön hajnalban láttam, hogy Várdainé nem épp kifogástalan minőségű borsót hozott, s a szomszédos asztalra is felpakolta. Mondtam neki, vigye onnét, mert más termelőnek is kell a hely, s arra az asztalra különben sem váltott helyet. Elkezdett velem perlekedni, s egy órán

át verte az asztalt a vevők szeme láttára.

– Nem gondolja, hogy a sok, élettől elrugaskodott jogszabály miatti hercehurca viselte meg az idegeit?

– Nézze, lehet, hogy így van, de az embernek uralkodni kell magán! Másrészt elégünk van a vádaskodásaiból, hogy itt egy maffia működik. Egyszerűen nevetséges! S ha lenne is valami igazság a szavaiban a zugkereskedő-vel kapcsolatban, azt bizonyítani is tudni kell! Az ember csak úgy nem dobálózhat a szavakkal. Én már lassan nem merek a csarnokban vásárolni, mert a Várdainé meg egy-két hozzá hasonló, rögtön meggyanúsítana, hogy nem pénzért veszem az árut, hanem úgymond, ajándékba kapom.

Mikrofonom néhány árus felé tartom, nyilatkozzanak a vásárcsarnokbéli állapotokról. Véletlen, hogy mindenki szabadkozva hártja el? Várdainé szakvéleményt tol elibém, melyben az áll, hogy a nagyharsányi ingatlanán 45 600 Ft értékben rohadt el a borsó, mert a vásárcsarnokban az értékesítését meghiúsították.

Várdainé kártérítési pert indít vélt igazának tudatában. Egy hivatalban ismét a fejkükhöz kapnak, „már megint ő”. Tanúk? Azok valószínűleg nem jelentkeznek. Talán csak a nemrégiben hatályon kívül helyezett két jogszabály szolgál bizonyítékkal, ami kálváriáját elindította. S a vásárcsarnokban mi folyik? „Paprikát, paradicsomot tessék!” A színpalak mögé látni nem lehet, de a vevőt az nem is érdekli. Fontos, hogy szép legyen az áru, s főleg, hogy legyen.

Cseke Hajnalka

Rátesz a Vagyonőr

Furcsa ellentmondás, hogy miközben állampolgáraink egy nem is szűk rétege anyagilag szépen gyarapodik, miközben számos otthonban értékes festmények, színes tévék, videók, hifi tomyok állnak, a lakások ajtóit csak a leg-egyszerűbb záruk vigyázzák. Ugyanakkor statisztikai tény, hogy a betöréses lopások száma évről-évre nő. Nyilvánvaló tehát, hogy lakásunkat, értékeinket védenünk kell. S nem is csak a gazdagoknak. Mert mondogathatjuk ugyan tréfásan, hogy hozzánk legföljebb *behozni* lehetne valami értékeset, de nem bízhatunk meg abban, hogy a betörőknek mindig jó az információjuk. A szétdult lakásért, egy-egy szívünknek kedves – amúgy talán nem is túl értékes – tárgy eltűnéséért, elpusztításáért pedig gyöngye vigasz még az is, ha volt biztosításunk és fizet a biztosító.

A megelőzés azonban a biztosítónak is érdeke, ezért hozta létre az Állami Biztosító a „Vagyonőr” Vagyonvédelmi és Kármegelőzési Leányvállalatát. A Vagyonőr irodákban tanácsot, segítséget kaphatunk vagyonvédelmi technikai eszközök telepítéséhez; speciális szaktanácsadást az eszközök alkalmazására, használatára. A Vagyonőr irodák a főváros mellett már vidéken is megjelentek. Az első vidéki irodát Pécsen nyitották meg, ahol nagy bemutatótermük van a Rákóczi u. 24–26. sz. alatt. Legutóbb pedig Veszprémben hozott létre területi irodát a Vagyonőr. A napokban megnyílt iroda specialitása, hogy a helyi Rátesz híradástechnikai szervíz vállalattal közösen üzemeltetik annak belvárosi üzlethelyiségében. Ott pedig nemcsak megtekinteni lehet a különféle biztonsági ajtókat, hevederzárakat, bútor- és faliszéfekeket, elektronikus riasztókat, gáz- és tűzérzékelőket, biztonsági zárat, gépkocsi riasztókat, páncél-szekrényeket és társaikat, hanem azok meg is vásárolhatók, a Rátesz szakemberei pedig igény esetén helyszíni telepítésüket is elvégzik. Komplex szolgáltatást kínál tehát a két cég együttműködése révén a veszprémi iroda. Ahol tervezik egyébként egy, szinte az egész várost behálózó tűz-, gáz- és betörésvédelmi rendszer kialakítását a már tizenötezer lakást összekötő városi antenna-kábelrendszer igénybevételeivel.

Hogyan jutott ebek harmincadjára az állatkert hárommilliója?

Egy állatbarát ember története

Budapest kertvárosában, alig egy lóduásra Csömörtől lakik Stokovszky Iván, a Fővárosi Állat- és Növénykert 1938-tól 1947-ig volt igazgatóhelyettese. Nyolcvanéves múlt. „Kacsalábak” és cifra tornyok közt tett hosszadalmas pörgés után lelek reá egy épület hívős kuckójában. E négy és félszer négy és fél méteres „lakosztály” maradt számára az egykori hat-szobás villából, és egy darabka föld az 1500 négyszögölből. Am e parányi területen tovább él ama kilencvennégy ország virága, fája, melyet a nyugalmazott természetrajz tanár a környezében meghonosított. Stokovszky Ivánra különben orvos ismerősöm hívta fel a figyelmet. Egy földközi-tengeri hajóúton ismerkedtek meg.

Az elégedett ember

Mindketten zavarban vagyunk, utóvégre váratlanul toppantam be. Hol a küszb mellett példás rendben sorakozó befőttesüvegekben tárolt szárász főznievelők vonják magukra a figyelmet, hol az életnagyságú festmény Stokovszky Iván nyalka tüzér főhadnagyról, melyet Pellérdy Poszspess Nelly látott el kézjeggyel, s aki állítólag annak idején a legélethűbb képet alkotta Bajor Giziről. Képek, könyvek, folyóiratok a gyenge fényű vilanykörte sárga megvilágításában. Stokovszky Iván nyugdíja 5150 forint. Abból is félrerakja, amit lehet, hogy teljen a jövő esztendei társas útra. Kevés eszik, és – leírni is alig merem – az olcsó, kutyáknak gyártott hentes-áru veszi. Olykor egykori tanítványai hívják meg vacsorára. Vezetékes víz híján a fővárosi közfürdőkben tisztál-

kodik. Nem fűt. Mégis elégedett embernek vallja magát.

A Stokovszkyak 1300 körül kapták nemesi rangjukat a lengyel királytól. Osei harcoltak a Rákóczi-szabadságharcban. A bukást követően szét-széledtek a világban. Ma vagy háromszázan élnek közülük Amerikában.

Állati szenvedések

Az egykori természetrajz-szakos tanár a hadapród őrmesterségtől a tartalékos tüzér főhadnagysággig vitte. Így érte a második világháború is. Mint tartalékos tisztet rendszeresen berántották: Kassa, Kárpátalja, Erdély, Délvidék... Ezekkel s másokkal együtt tán kijön a száz „külföldi” út, ha nem több. Büszke a katonai múltára, azt azonban folyvást közbeszúrja, hogy nem a háborúk, hanem a növények és az állatok teljesítették ki az életét. Felügyelőből lett igazgatóhelyettes. Harcolni csak akkor ment, ha besorozták. Márpedig a tartalékosokat kíméletlenül vitték. 1944 végén a frontvonulattal sodródott nyugatnak. A Dunántúlon esett hadifogságba. Ezt követően olyan helyzetek szereplőjévé vált, hogy még az állat is sajnálni tudta volna, ha azt is nem ugyanaz sújtja mint őt: bombatámadás, éhség, a fogvatartók virtusa. Minderre Stokovszky Iván tán nem is akkor kezdett rájönni, mikor maga is vérben-lucokban senyvedt, mikor a több napi éhezés után az avas olajra dobott hüvelyestől állt ki pokoli kínokat, vagy mikor a beteg társát csak úgy tarkón lőték, hogy ne legyen gond vele, de sokkalta inkább, mikor a hadifogság poklából hazatér-

vén, viszontlátta hón vágyott birodalmát, a szétlőtt állatkertet. Különös, hogy a bokáig érő téglatormelék, a rengeteg rom, a nagy ragadozók bomló tetemének és az elhullott vízmadarak látványa némileg jobban felzaklajta, mint a saját maga szenvedése. O, aki annyi borzalmat látott és túlélt, itt, ezen a ponton kis híján összeroppant.

Jabuka néni vendéget jelent

Lehet, hogy mindezt csak én túlzom el, hisz hallani is rettenetes, amiről beszél:

– Féltem kincsünk területén, az akváriumban térdem felül ért a lé és benne rohadtak a halak, a rákok, a medúzák, a tengeri sünök. Maradt néhány birkánk, marhánk, egy zebránk, egy lámánk meg a víziló, amiről beszélni sem szeretek, mert arra meg katonák lődöztek pusztá ipicselkedésből. A pónilovakat is széthurcolták, úgy kellett őket felkutatni és visszaszerezni az állatkertnek, ami még ebben a romos állapotában is vonzotta a gyerekeket, akik nem sejtették, hogy „tojáson”, fel nem robbant légi és tüzérségi aknákon járnak. A tüzérszerek később vagy két teherautóra való löszert gyűjtöttek össze, szállították el. Azután elfuvaroztattuk a rengeteg sített és elhajított konzervdobozt is. Ez úgy negyvenhét novembere körül lehetett. Következett a nagy kérdés, honnan vegyék a pénzt az új állatok beszerzésére?

Stokovszky Iván itt jelentőségteljes szünetet tart a beszédben, majd a laikus számára csodákba illő eseteket idéz az állatkereskedés mesterségéről. A budapesti állatkertnek azelőtt több külföldi szállítója volt, olasz, belga és a máig híres német Hagenbeck. A boldog békeidőkben negyvenezer ferencjózsefi forintba került például egy orrszarvú. Nagy gondot azért nem okozott mindez, mert a Magyarországon honos állatszaporulattal lehetett honorálni több mindent. A vízimadarak fiókaikat például e célra nevelték, gondozták kitüntető figyelemmel erre szerződött asszonyok, s ugyancsak nagy volt a tábora azoknak, akik e célra szállítottak lisztikukacot, hangyatojást. Most azonban hiányzott a „cserealap”.

– Egyik nap jön ám Jabuka néni, aki a főkapunál portáskodott, jelenti: „Itt járt egy úr, aki nagyon úgy nézett ki mint Gerő Ernő. Járált, majd elment...”

„Ketreben” az igazgatóhelyettes

– Nem volt tévedés. Valóban Gerő Ernő jelent meg, ha nem is áruhában, de egyedül, slepp nélkül. Röviddel később kétmillió forintot utaltatott át az állatkertnek. Mondanom sem kell, mit ért ez abban az időben, mikor két forintért meg lehetett enni egy jó ebédet. Ez még a Rákosi-forint volt...

– Tanár úr, ezt Ön mondja?

– Kérem, ami igaz, az igaz. Miként az is tény, hogy az állatkert istápolására kijelölt tanácsnok szűkkeblűen foglalkozott e területtel. De Gerő adománya hatására valahogy megnyílt az ő szíve s erszénye is: ő is adott egymilliót. Most már csak a beszerzés maradt. Elkezdődött a levelezés. Majmokat,

párducokat, struccokat, papagájokat kértünk, és azt terveztük, hogy szokás szerint egy olyan szakszemélyzet utazik érte, beleértve saját magamat, amelyik tisztában van azzal, hogy egy állatszallítványnak milyen körülményeket kell biztosítani.

Példaképpen: mondjuk egy orrszarvú legalább egy hétig nem fogad el élelmet a fogságban, majd ha a tenger erőteljesebben hullámszik vagy a szárazföldi jármű rázkódik, belepusztulhat. Kérem, mi annak előtte mindent egyeztetünk a Meteorológiai Intézettel, hogy szállítás közben minden feltétel adott legyen, és akkor 1947-ben odaküldenek egy iparcikkkel teli kamiont, hogy majd visszajövetben az fogja elhozni az állatainkat!

– Mi volt a probléma?

– Nem engedték; hogy átlépjem a határt nyugat felé. Nem bíztak meg bennem. Hiába erősködtem, hogy a két kiskorú gyerekeket – ott a képük a falon nekik is – a világ semmi pénzért nem hagynám el, pláne nem az anyámat, aki akkortájt súlyosan betegeskedett. Mindegy. Nem mehettem, kész. Majd hozták az állatokat. Mikor a kamion lefékezett a majomház előtt, a szagból tudtam, hogy totális a csőd. Úgy is volt. A struccnak el volt törve a lába. A majmok fele belefulladt a saját ürülékébe, a madarak éhen-szomjan pusztultak a háromnapos út alatt. És ezzel odavolt a hárommillió is. Ekkor, de tán még ezt megelőzően is egyre ösztönözött a személyzet, lépjek be a kommunista pártba, gondoljak rájuk, emberekre no meg az állatokra is. Ha belépek – vélték –, elkerülhetjük a jövőbeni hasonló tragédiákat. En pedig – vált hangot Stokovszky Iván –, aki született demokrata vagyok, ettől az egytől elzárkóztam. Azt – semmiért, semmi áron!

Le is út, fel is út

Rövidesen új igazgató jött, aki szívesen esztette a hozzáértő, kiváló társulatot. Engem később, 45 évesen, nyugdíjaztak. Egy évig segédmunkásként dolgoztam a Fővárosi Csatornázási Műveknél. Egy év elmúltával elfogadták a Pázmány Péter Magyar Királyi Tudományegyetemen szerzett természetrajz tanári okleveletem. Taníthattam. Nemcsak az egyik zeneiskolában, majd később a balettintézetben, hanem mint a demokratikus hadsereg tartalékos főhadnagya, 69 éves koromig a tüzértisztika akadémián...

– Nem haragszik, ha egy Öntől halott esetet idézek hasonlóképpen? A polipról mesélte, hogy az inkább hagyja leszakadni fogságba esése után a szívkoronájait, semmint önként elengedje az akvárium üvegét.

– Ez így van. De azt se feledje, hogy mi soha nem gyakoroltunk erőszakot, kivártunk. Jócskán meg is tudtuk hosszabbítani az életét. Annak idején az európai állatkertek között a miénk, budapestieké volt az életben tartási rekord. Igaza van. Legalább ennyi toleranciát az ember is megérdemel...

Pál Zsuzsa

Tisztelt hajdani tagtársam, Nagy Imre!

Bocsásson meg, hogy így ismeretlenül zavarom levelemmel. Találkoztunk már az OKÉ-nak nevezett KISZ-gyűlésen, igaz én csak egy voltam a sok közül és az ülés is inkább csak Önnek volt oké.

Akkor – mint küldött – javasoltam, hogy a szervezet meglévő pénzből különítsünk el annyit, amennyi elég az apparátus egyszíteléséhez illetve egzíteléséhez, a többi adjuk a tagságnak. Javaslatom akkor felkerült a záró ülés alternatívái közé, de nem szavazott róla senki, mert nem volt aki szavaztasson. Ezen az ülésen történt az is, hogy többekkel kivonultunk, mert az Ön közvetlen elődje nem akarta megszámolni ellenszavazatainkat. Akkor még a szünet után visszatértünk a terembe, de a szervezete azóta sem.

Közben eltelt egy év. Önök az utolsó KISZ Kongresszuson új nevet vettek fel, no és néhány tábor száz forintért. Később már nem vásároltak, hanem eladtak, bérbeadtak, „hogy a szervezet pénze megmaradjon”.

Közben én is változtam – okosodtam –, ma már nem a szervezet tagságának kérem a pénzt – főleg, ha a tagság közben felszívódott –, hanem a jogos tulajdonosnak, a magyar ifjúságnak. Ezt a levelet egy újabb találkozásunk váltotta ki, Ön beszélt a té-

vében, én sok hajdani tagtársammal együtt hallgattam. Megtudhattuk, hogy még mindig van négyháztalékos forint dugi pénze a DEMISZ-nek, amelyet be akar fektetni.

Tisztelt Nagy Imre!

Ön tagja az MSZP legfelsőbb vezetőségének, így a hirdetés megújulás élen kell járnia. Nem vehet példát hajdani elődeiről, akik valami ködös cél érdekében a padlásokat is lesepertették. Igaz. Önnek már nem kell separtetni, nincs mit, a kenyérrelváltott ott van a DEMISZ bankszámláján. Nem tudom, most ismét csak hibáznai akarnak, vagy alapvetően nem változtak semmit.

Tisztelt Nagy Imre! Most még bizonyíthat, most még elhitethetné velem, hogy Ön és szervezete vissza akarja adni ezt a pénzt a jogos tulajdonosnak. Gondolja el, ebből a pénzből tízezer fiatal egy évi munkanélküli segélye kikerülne, ebből négyszáz olcsó lakást építhetnénk – sőt többet is, ha a munkanélkülivé váló fiatalok maguknak csinálnák, kapott anyagból.

Nem sorolom tovább. Kérem, gondolja végig ezeket az ajánlatokat. Ha közülük választ, akár a szavazatomra is számíthat.

Ha nem, akkor ajánlom magam.

Üdvözli

Györffy Árpád

Vádirat helyett

Lázárnak vigasztaltatnia kell, mert elvette bajait már ezen a földön.

Ezek a képek a budapesti Déli pályaudvaron készültek. De bárhol mást is készülhetek volna, ahol megengedik, hogy otthontalan, nincstelen, gyámolításra szoruló emberek megpihenhessenek. Ahol meleg van és lehet büntetlenül, minden cél nélkül üldögelni, bóbiskolni és megadóan szenvedni el a visszalévő időt. Kik ezek az emberek? Honnét jöttek és hová tartanak? Van-e hozzátartozójuk, lakhelyük, nyugdíjuk, napi kenyérük...?

Kérdések... Megválaszolatlan, súlyos kérdések.

Ezek az emberek néha dolgozni mennek. Üvegeket, papírhulladékot gyűjtenek. Az érte kapott pénzen kevés ételmezt és olcsó italt vesznek. Majd magukba zárkózva tovább várnak. Hogy mire? A pillanatra! Az átmenetre! Arra, hogy az idő betöltesen.

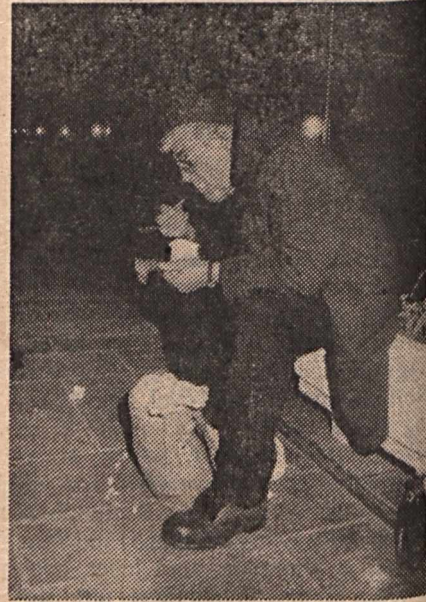
Figler Csaba
Kapitány Krisztina

Egykori vöröskeresztes asszisztens nő napi gyűjteményével

Az én vonatom hova indul?

Napi eledel

Összeborulva

A „lépcsők” legalján

Lakáspolitikai a Fővárosi Tanács ötödik kerületében

A Lengyel Gyula u. (volt Bank utca) 3. szám alatti lakos vagyok. 1979-ben, tizenöt évi vajúdás után, a házát októberben kiürítették és a lakókat annak rendje és módja szerint ideiglenes lakásba költöztették.

Lévén a ház műemlék jellegű, a FIMÜV hajította végre, és adott minden lakó kezébe egy jegyzőkönyvet, melyben kijelölte azt a lakást, ahová majd vissza kell költözni. A felújításra 3 évet szántak. Közel 10 év múlva sikerült is rendbehozni a házát. A FIMÜV táviratilag értesített, hogy 1989 júniusában lehet költözni.

Elmentem a házhoz az építésvezetőhöz, aki közölte, hogy a számunkra kijelölt II.e. 11. sz. lakás kulcsát valaki már elvitte, de ő táviratilag kérte, hogy hozza vissza. Két-három nap múlva újból elmentem az építésvezetőhöz. Azzal fogadott, hogy a kulcs nem került vissza, de a zárat kicserélte. A lakást átvettem, amit aláírással megerősítettem. A villanyórát a nevemre irattam. A kulcsokat megkaptam egy kivételével, mert még egy-két kis javítást kellett elvégezni, és az iparosnál maradt. Elmentem fuvarosért, hogy a bűrtort szállítsa el. Aznap már késő volt, másnapra vállalta. Apróságokat akartam a lakásba felvinni. A kulcs nem fért a zárba.

A zörgésre belülről az ajtót valaki kinyitotta és közölte, hogy a lakás az övé. Megjegyeztem, hogy nem lehet az övé, mert nekünk van kijelölve. A további vitát feleslegesnek tartottam. Másnap az V. ker. tanács lakásügyi osztályára mentem, és elmondtam a történetet. Ott az egyik előadó tudott a dologról, és nagy hangon indignálódva kijelentette, hogy az a lakás nem a miénk. Mondtam, rendben van, akkor adjanak egy másikat. Az osztályvezető nagyon udvariasan kikérdezett, és kiderítette, hogy a FIMÜV-től nem érkezett semmi értesítés vagy megkeresés a lakások kiutalására vonatkozóan. Miután a tanács a hatóság, ő utalhat csak ki. Közben a lakók egy része, mint a mi lakásunkba beköltözők is, egymás után költöztek a FIMÜV által kijelölt lakásba.

A lakásügyi osztály vezetője türelmi időt kért, hogy a FIMÜV-vel tisztázza a házba való beköltözés kérdé-

sét. Egy hét múlva jelentkeztünk. Az osztályvezetőnk kérte az egyik előadót, hogy készítse el részünkre a kiutalást. Az előadó nagy durcásan, mint akinek nem tetszik a dolog, megjegyezte, hogy a minisztertanács rendelete értelmében nem jár nekünk ez a lakás, mert nagyobb a területe, mint a réginek. Fizetni kell 16 000,- forintot. Az elkészült iratot aláírtuk, amelyet úgy dobott félre, mint ami úgy sem ér semmit. Befizetési csekket nem adott. Kérdésekre, hogy mikor kapjuk meg az írást, azt felelte: postán. Vártunk vagy két hetet, ismervé az ügyintézés gyorsaságát, majd érdeklődtünk, hogy miért nem kaptuk meg a kiutalást. A csoportvezető azon a hangon, amit akkor használt az ember, ha zavarják a vizeit, odasercintette: maguk fogják megkapni a lakást. Újból vártunk egy-két hetet. Mi naívan azt hittük, hogy az illegálisan beköltözőt kiköltöztetik, hiszen neki egy másik lakásra volt kijelölése. Tíz évig nem volt fontos elintézni az ügyét. Ilyen formát választott, és isteni csoda – de esetleg más – folytán az V. ker. tanács az illegális beköltöző mellé állt. Ez a sztilinista csecseken felnevelkedett aparatszikoknak megfelelő alátámasztás után természetes.

Ügyvédeknek adtuk az ügyet. De, rögtön mozgásba jött az aktatologatás művészi tökélye. Határozathozatal nélkül a felettes hatóságnak elküldeni az aktát, mely nyilván visszaküldi olyan indokkal, hogy hozzon az első fok határozatot. Majd e határozat ellen lehet fellebbezni a másodfokhoz. Így biztosan egy félévbe kerül, míg határozat születik. Midez a jog megsértése nélkül. Amennyiben a határozattal nem értünk egyet, úgy következhet a bíróság. Így a tizenegyedik év következik el (és még utána mennyi?), s csak nem lehet a lakásunkba beköltözni.

Ennyit az ötödik kerületi tanács lakáspolitikájáról. Az a szellem sugárzik az eljárásból, mely az ötvenes évekből visszajár. Közigazgatási bíróság árnyékában kevésbé történhetne ilyen.

Tatár József
szükséglakó

Mini történetek

Sosem tagadtam: holtáig tanul(hat) az emberfi. Tanulja addig azt, mit élményeiből, tapasztalataiból is szűrni képes, s nemcsak önmaga hasznára, s tanul a még nem agyoniskolázottól is, aki anélkül is lehet értelmes, szellemes, hisz szemei és fülei tágra nyílnak. Ilyen emberfi N. J. Csak ily megnevezéssel járul ő a nagy nyilvánosság elé, annyit viszont aláírása alá oda-biggyeszt, hogy Tolnatej. Humoros, jópofa embernek ismertem meg, teszi ő a dolgát, s mit lát s hall, arról inkább humorizál. Emígy:

Első történet: megmagyarázta...

„A közelmúltban egyik társvállalat-tól vendégek érkeztek hozzánk, üzemb-látogatás címén. Annak rendje-módja szerint tájékoztatást kaptak vállalatunk helyzetéről, kóstolóval egybekötve. Kissé dicsekedve mondja a termelési vezető, egy bizonyos termékünk utalván, hogy milyen jól el tudnák adni.

Kérdés: – No, és miért nem adjátok el?

A Magyar Nemzeti Bank illetékesének nyilatkozatát olvasom a minap arról, nyithat-e magyar állampolgár Nyugaton bankszámlát. Amint ebből megtudom, csak azok tehetik ezt meg, akik külföldön engedéllyel munkát vállalnak, kiküldetésben vannak vagy ösztöndíjasként tanulmányokat folytatnak. És még ők is tartoznak megszüntetni nyugati bankszámlájukat, amikor hazatérnek. Mindenki más köteles az államnak vételle felajánlani (magyarán: forintra átváltani) minden külföldi fizetőeszközt – kivéve a 4000 forint értéket meg nem haladó devizát, ami otthon tartható, meg a belföldiek devizaszámláján elhelyezhető pénzeket.

Csahogy arra a devizaszámlára bármennyit be lehet fizetni, és újabban még csak a deviza származását sem kell igazolni. Továbbá bármikor bármennyit ki is lehet venni a devizaszámláról, a kivett fizetőeszközök pedig igazoltan, „tisztára mosva” vihetők Nyugatra, ahonnan jöttek. A deviza tehát tesz egy tiszteletkört egy magyar pénzintézet pénztárlakánál, és már fordulhat is vissza.

Válasz: – Több oka van. Az egyik, hogy nincs vevő.”

Második történet: ha a tehén repülni tudna...

„Vendégek érkeztek a helyi KÖJAL-tól is. Nem is lett volna különösebb gond, ha az egyik üzemszám villamossági kapcsolója között nem találtak volna pókhálót. Mivel találtak így a szolgálatos művezetőnek 200,- Ft-ot a helyszínen kivettek a zsebéből, nyugta ellenében.

Nagyobb gond volt a szomszéd üzemszám, ahol egy galamb – érkezését nem jelezve – illemhely hiányában letette névjegyét. Ügyeletes kollégáknak a vendég 400 forintjába került nettóban.

Egyik fantáziadús társa így sóhajtott fel: te jó ég, mi lenne, ha a tehén is megtanulna repülni?!”

Harmadik történet: hát nem állati?

„Fejtörő vetélkedőn hangzott el a kérdés: tejtermék és foglalkozás egy szóval?

Elég nehezen, de kitalálták, hogy „jó”.

Másnap egyik dolgozónk ujjongva mondja felettesének: hát nem állati?

Mire a főnök: ha a termékre gondol, akkor az első az igen, de a második az emberi...”

Lejegyezte: P. L.
„Tolnadátum”

Még egy tiszteletkör

Ha pedig visszafordult és kikergett Nyugatra, ki írhatja elő, hogy egy étterem, egy áruház, egy ékszerüzlet pénztárába vándoroljon-e, vagy egy rokon, jóbarát, esetleg üzleti partner pénztárcájába? Es ha üzleti célra fordítják, miért ne lehetne az bármilyen törvényes üzlet, akár banküzlet is?

A Nyugaton nyitott, majd törvénytiszteletlen megszüntetett bankszámláról a hazavitt deviza tehát ugyanolyan tiszteletkört ír le, mint a más származású fizetőeszközök, és máris visszatérhet egy új bankszámlára? Ez kívánatos lenne, de nem logikus. Avagy mégsem térhet vissza hazai jogszabályaink szerint? Ez az állampolgárok érdekei ellen volna anélkül, hogy az állam érdekeit kielégítené; ráadásul épp oly kevésbé logikus.

Szemléletmást bonyodalmas dolog az olyan állami devizagazdálkodás, mely egyszerre próbál kötni is, oldani is, vagyis megkötni a devizaforgalmat szűk kincstári érdekek nevében, de mégis minél szabadabbá tenni a piaci realitások nevében.

Addig is, amíg ezt a dilemmát megoldják, illetékesek figyelmébe ajánlanék valamit. Ha a jogrend és az állam, a törvény tekintélyét meg akarják őrizni, kétféle jogszabálytól kell tartózkodni. Attól, ami betarthatatlan és attól, ami ellenőrizhetetlen.

G. Gy.

Aszokás hatalma – avagy a hatalom szokásai?

Ügy tűnik, a hatalom szokásai ebben az országban, talán éppen a szokás hatalmánál fogva, napjainkban zavartalanul túlélnek önmagukat.

Mert mi is történik voltaképpen: egy kormányzat, amelyik meglepő hirtelenséggel veszítette el hatalmi bázisát (nem akarok itt porias hasonlattal élni, hogy hogyan) elképesztő találatkészséggel – ami nem akárki sajátja! – egyszerre nemzeti díszbe vágta magát: s máris kemény 3 éves terveket állít csatasorba – ami sokakban talán már-már negyven év előtti reminiscenciákat ébreszt a régi korosztályok tagjai közül: hiszen annak idején az MKP Gazdasági Főtanácsának korifeusai is ezzel kezdték és csináltak ellenzéket a fölényes többséget képviselő, ma már történelminek tekintett parlamenti pártokból – s ekként is számoltak le velük!

Az is igaz, hogy házaink nem csekély hányada – akkor is romokban hevert – és nem az idő vasfoga rágta szét őket.

A hatalom megrögzött szokásai közé tartozott – a pártállam mindenhatóságának „ars poeticája” gyanánt, hogy a parlamenti időszakok lejártától függetlenül alkotott és szavaztatott meg törvényeket – amint arra a jelenlegi „minisztérium” is kísérletet tesz – mintha misem történt volna.

A dolog külön érdekessége, hogy a hatalmi erőviszonyokat tekintve kisebbségben lévő, s most magát „független” szakértelemmel felruházó adminisztráció és sajtója bel- és nem utolsó sorban külföldön egyaránt azt az inszINUATÍV látszatot terjeszti (nem is sikertelenül!), hogy az **ellenzék** és a pártönkfüvűliek sorában még nincsenek kellő jártassággal rendelkező kormányképes személyiségek az ő menesztésüket követő „vákuum” betöltésére. Ami a negyvenéves gyakorlatot illeti, talán valóban így is van...

Hargitai István

Eljárt az idő...

fotó: - ka -

Szerszámaink rendben tartása

A közelmúltban úgy hozta munkám, hogy több kiskertet is meglátogattam. Volt olyan, ahol már bekerült az őszi termés a kamrába, pincébe. Egyes helyeken még ásóztak, trágyáztak, az ültetendő fák részére gödröt ástak, másutt már végeztek a munkákkal s a szerszámok kamrába kerültek a szerszámok. Találtam, láttam jó és rossz példát a szerszámok téli tárolására.

Volt olyan hely, ahol sártól, földtől, szennytől minden szerszám – ásó, kap, gereblye, kaparóvas – meg volt tisztítva és vékonyan beolajozva. Aztán a már korábban elkészített polcon sorakoztak katonás rendben. Ott volt mellettük a metszőolló, az oltókés, a permetező. Volt ott sebviasz, hernyófogó, rafia, dróthuzal és számtalan olyan tárgy, melyre a jövő évben már kora tavasszal szükség lesz. De ugyancsak elkészítve az ágfűrész többféle

faja, hogy az bármikor használható legyen.

Elszomorító volt az, ahol egy halomba szórva volt a különben sok értékes szerszám és anyag. Lesz is bosszankodás, ha majd újra használni kell, mert már most is rozsdások, némelyiknek a nyele törött, éle csorbult, a drága vörösréz permetezőn tenyérnyi zöld foltok éktelenkedtek.

Azt hiszem, nem kell különösebb magyarázat ahhoz, hogy ki kezd majd könnyebben tavasszal a munkát. Ma még talán nem késő, hogy mindenki megtisztítsa, vékonyan beolajozza, rendbehozza szerszámait.

Gyakorta esik szó napjainkban a takarékoságról. Nem tévedek, ha azt mondom, az is takarékoság, mégpedig olyan, melyből az egyénnek, de a népgazdaságnak is haszna van.

Kiss József

Hát a kitüntetések?...

Könyvtáram rendezése közben kezembe akadtak a piros dobozok. Mindegyikben valamiféle kitüntetés, jelvény, sok évtizedes munkám elismerését dokumentálják. Portörölő ruhával a dobozt, finom flannellel pedig a kitüntetést fényesítve a múltra gondoltam. Arra, hogy hányan vagyunk, akik a negyven év munkájáért kapott elismeréseket, amelyeket olyan büszkén vettünk át, kint hagyjuk-e a könyvszekrény első helyén?

Az is eszembe juttatta a múltat, hogy néhány, a munkásmozgalmat is jelképező szimbólum innen is meg onnan is kezd eltűnni.

Van annak már öt éve, hogy egy ünnepség alkalmából, piros betűs ünnep-révén, kabátomra kitűztem a „plecsnit.” Egyedül voltam „fölszillagozva” – azok, akik sokkal magasabb kitüntetések kaptak már és többször is – otthon hagyták a fiókban. Még az olyan emberekre is gondolok, amikor a Nagy Dunai Árvíz oly sok munkát adott nekem is, másoknak is, és ezt csak és csakis erkölcsi elismerésben részesítették, tucantnyi embert tudok sorolni, aki nem is látta az árvizet, de odaállt – volt képe odaállni – az Árvízvédelemért emlékjelvény osztásához.

Odaálltak persze mások is. Ismertem, ismerem olyan embert, aki alig egy éve „szolgált” a megyében, máris arannyal honorálták – „kiváló” munkáját, vagy beilleszkedését a csapatba.

Voltak olyan évek, amikor a pódiumra, az ünnepelőket köszöntendő, elnökséget állítottak. Tíz-tizenöt évig azok a személyek feszengtek, düllesztették kitüntetésétől csillogó mellüket, akik, tudja isten, miért kerültek mindig oda, a fiatalok, a feltörekvők, avagy előbbre jutó, mögöttük teljesítményt felmutató fiatalok, még az ötödik sorba sem kerültek. Nem kerülhettek.

Például mindig eszembe jutnak a különböző fegyveres testületek derék tagjai. Némelyiknek, saját ünnepük idején több kitüntetés, rendszalag van a mellén, mint a világháborút megjárt szovjet tábornokok-

nak... Járnak az évek, a létra meg ott van, azon kapaszkodni kell, volt aki egész életében azzal törődött, hogy most melyik lépcső felé kell menni, böngészte a kitüntetési listákat, s társaival – érdektársaival, akik ugyancsak nem szerepeltek a listán – könnyen összeállították a „megdicsőültek bűnlajstromát.” Holott nem csak és nem mindig azok kaptak kitüntetéseket, akik közül voltak a tűzhöz. Ismertem traktorost, műszerészt, kőművest – akik a munkájuk révén kapták.

Nálunk kezd kimenni a divatból a tisztességgel végzett munka megbecsülésének értéke-mértéke. Ugyebár eltűntek a munkaverseny-felelősök. El a versenytáblák. Nincsen, vagy csak itt-ott akad egy ünnepség a gyárban, gazdaságban, ahol jól dolgoztak, és a föhatóság adott valamilyen oklevelet, berámázva, és azt illet az elnökségi asztalnál fölmutatni, ragyogó képpel – az újság fotóriportere felé fordulni különösen fontos volt.

Az ünnepség után zsebre dugták a piros dobozt, a kiváló jelvényt, a kiváló dolgozót – és megitták a sörüket. Nem tudom az ünnepségek óta elővette-e már valaki ezeket a plecsniket. Egyáltalán, mi legyen a sorsuk?!

Meg az oklevelekkel is mi legyen? Az igazgatói irodák, az étkezdék, a kultúrsozobák, könyvtárak falain porosodnak a keretbe zárt relikviák élüzemről, a kiváló vállalatról, a szakma legjobb vállalatáról. A minap jártam egy olyan gyárban, ahol a kapubejártnál meg ott rozsdásodott a csillagos embléma; kopottan adta hírül az érkezőnek, hogy nem akármilyen helyre érkeztem, hanem a sokszorosan kitüntetett kiváló vállalathoz. Vajon kifényesítik-e majd ezeket a gyárkapu-díszeket? Vagy dobjuk a múzeum alagsorába?

Kísérőmnek mutogattam a keretbe foglalt okleveleket. Emlékszel az ünnepségekre? Hogyne – mondta – olyan jó vacsora volt utána, még a sör, bor sem hiányzott.

Porolgotam a piros dobozokat.

Pálkovács Jenő

A szekrény szégyene

hogy elvégezzem a környezattanulmányt.

– Környezattanulmányt? Látja, nekem meg ez a furcsa. Nem tudom, hogy miért van rá szükség. De kerüljön akkor beljebb... Én pedig válaszlok az első kérdésére. Az öcsém, az Árpád jutott megint az eszembe, amikor kaput nyitottam. Most lesz három éve, hogy eltemettük.

A régi, tébláblól kirakott járdán biztos mozdulatokkal tette gumivégű botját a földre lépésről-lépésre, majd ugyanígy a lakásba vezető három lépcsőre. Az ajtónál előre engedte a vendéget. Az nem kérte magát, ám az előszobában a buja cserepesnövények láttán megtorpant és kimondta:

– Nagyon szépek lakik.

– Szeretem a virágokat... – volt a válasz s máris a fodros függönyös ajtóra mutatott: – Arra tessék menni. A szobába.

A nő belépett, de máris megkérdezte: – Hány szoba van?

– Ez az egy. S van még a konyha, a kamra, mellette meg a fürdőszoba. – S mert volt fogalma a környezattanulmányról (hiszen egy évvel ezelőtt gyógyszerátogatást kért), készséggel mondta el, hogy a fürdőszobát négy évvel ezelőtt választották le a kamrából. A fia húzta föl a falat, két barátja

pedig beszerelte a kádat és a mosdót. Miközben a nő a bútorokat szemrevételezte, az öregasszonyban feltört a bűntudat, hogy miért „keverte” bele ebbe az egészbe a fiát? Majd kitanulmányozzák őket is újból. S megint a szégyen. Persze, ha nem hozza szóba Józsiékat, akkor is tudják, hogy léteznek, hogy a család Nagykanizsán él. „Tudnak ezek mindent, ha adni kellenek valamit az öregeknek. Gyalázatos ez a mai világ...” E gondolataira elszégyellte magát és kedvesen szólt a piros kosztümmöshöz:

– Tudom, kedveském, hogy maga a dolgát végzi. Nem haragszom érte. Csak azt kérem, hogy a gyerekeimet ne alázzák meg a vizsgálódással. Józsiéknál is három gyerek van. Nem akarom, hogy ők fizessenek azért, hogy én kedvezményes ebédet kapjak majd innen a régi bölcsődéből. Amennyit kell, annyit én befizetek havonta. Majdnem négyezer a nyugdíjam... De nehezen mozogok már. Nem igen tudok naponta bevásárolni, naponta-kétnaponta főzni... S úgy gondoltam, ha már van ez a lehetőség, akkor én is befizetnék ide a bölcsődébe ebédre. Télen áthoznák nekem a szomszédasszony az övével együtt. Amúgy ő szólt, hogy jelentkezsek.

– Hát nem tudom – szólt tűnődve a „vendég”. – Majd értesítjük. Két hét múlva megkapja a határozatot. Tudja, sokan igényelték az ebédet. Magánál sokkal elesettebbek, szegényebbek. Olyanok, akik majdhogynem szalmán alszanak. És nem ilyen szép stílbútorokkal vannak berendezkedve. Mert az a szekrény például... Ha azt eladná... – és az üveges biedermeier szekrényt bámulta, a sok kicsi nippet, a csillogó vázákat, a herendi pillangót.

– A szekrény antik, s még az öreganyámé volt. A csecsebecskék egy része is régi. A többi pedig kaptam. A gyerekeimtől és az unokáimtól. Karácsonyra, a nevem napjára... És a szekrényt nem adom el. Nem eszem meg. És nem chetem meg ezt a negyed házrészt sem – mondta elszántan és ezért zavart is érzett, meg nagy-nagy szomorúságot.

A nő szó nélkül fölállt a tarka karton huzattal borított és védett régi karosszékből és a viszontlátás mellé még annyit mondott:

– Majd küldjük a határozatot.

Az öregasszony bezárta a kaput és majdnem rávágott botjával a szürke, kopott fémlapra... Lassan bearaszolt a házba. Leült. Szemben a szekrényel. Úgy látta, mintha a „pöndölös”, a kis kurta szoknyás porcelán balettáncos piruettezni kezdene.

V. Horváth Mária

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: Eco-mix. Gazdasági magazin. 8.50: Külpolitikai figyélő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Népdalkörök énekelnek. 11.37: Szobotka Tibor novelláiból. Cecil, a légy - Allatbarátoknak. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Elfelejtett költők - elfelejtett költemények Hegedűs Géza sorozata. 14.24: Fűvészenekari hangverseny a 6-os stúdióban. A Békéscsabai Ifjúsági Fűvészenekari játszik. 15.00: Népzenei Hangos Újság. 15.48: Fagyöngy. 16.00: Tizenhat óra - Hírmagazin. 16.15: Éneklő Ifjúság. 16.25: Test-érségen. Egészséges életmódról - gyerekeknek. 17.05: Poggász. Tudnivalók utazóknak. 17.30: A Jugoszláv Szövetségi Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepén. 18.05: Látjuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Ami a hírekből kimaradt... 20.30: Ars poetica. Életről és műveiről beszél Balassa Sándor zeneszerző. 21.08: Áhangelés. 21.42: Filmmzene. 22.00: Hírvilág. 22.30: Megszámláltunk. 22.40: Arckép korhű keretben. 23.10: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Búcsúfélépés. 10.05: Hajszálygökök. Egy arc a magyar jogtörténetből: Eckhart Ferenc. 10.20: Magnóráról magnóra. 11.05: Családi tükör. 11.35: Rólunk van szó! 11.40: Túrót ettem... Óvodások műsora. 12.10: Nóták. 13.05: A tegnapi slágereiből. 14.00: „Ott, ahol a hatos kocsi befordul...” 15.05: Zenerulett. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Zenés kívánság-műsor. 22.00: Taksony napján - Taksonyban. 23.20: Országok, tájak népzeneje. 23.40-0.14: Könnyűzene Jugoszláviából.

BARTÓK RÁDIÓ 9.08: Kamarazene. 9.52: Tamásy Zdenko: Vendégek. Egyfelvonásos vígopera. 10.30: A magyar nyelv századai. 10.45: Albán költők versei. 11.00: Országok, tájak népzeneje. Albánia. 11.10: Barokk zene. 12.05: A kamarazene kedvelőinek. Két kvintett. 13.00: Nevek ürügyén. G. Gould. 14.00: A Berliini Rádió szimfonikus Zenekarának hangversenye a Berliini Rádió hangversenytermében. 15.37: A Tomkins Énekegyüttes Tomkins madrigalokat énekel. 15.46: Fiaatlok muzsikálnak. 16.05: Jugoszláviai költők versei. 16.25: „Zenés esték Istriaiban”. Összeállítás évszázadok horvát muzikáiból. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 18.00: Operarészletek. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Por favor. Spanyol nyelvlecke kezdőknek. Mi familia. 19.20: Follow Through. Angol társalgás középfeladatoknak. 19.35: Zenekari muzsika. 20.41: Kovács Kolos operafáriákat énekel. 21.22: Bécsi Modern Zenei Fesztivál - 1988. 23.00: Kritikus füllel.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 6.00: Kezddük a nap: hírek, hírmagyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyélő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli hangversz. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádiógyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvismertető. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvismertető. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Indianok, lappok, beduinok között. NDK dokumentumfilm. 9.35: Hámas csatoma. 10.20: Stúdió '89. 11.05: Képzés. 16.55: Hírek. 17.00: Déli vidóújság. 17.10: Hírek szlovák nyelven. 17.15: Tenger és kaland. NSZK dokumentumfilm. 18.00: Betűreklám. 18.05: France Gall a Zenith Színházban. Francia zenés film. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 20.05: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 21.15: Loriot. NSZK szórakoztató film. 21.35: Kovbojok. Dokumentumfilm. 23.00: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gye-

rekeknek. 18.48: TV2. 19.00: Az idő és a szél. Brazil tévéfilmsorozat. 19.51: TV2. 20.30: A rock gyermekei. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.55: Miss Julie. Finn tévéfilm. Kb. 22.55: TV2. Napzárta.

RTL PLUS 6.00: Halló Európa - Jó reggelt Németország! 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00: Barretta. 11.45: Ragazzi. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Színészkedések. NDK filmsorozat. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Gazdagok és szépek. Családsorozat. 16.30: Sorsdöntő év. Családsorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Pronto Salvatore. 17.55: Hírek. 18.00: New York őrangyala. Krimsorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A U. S. S. Georgetown replégé-hordozó. Akciófilm-sorozat. 20.15: A Saint Tropez-i csendő. Francia-olasz filmvígjáték. 21.55: Szárnygyedek, trükkök, perek. 22.50: Hírek. 23.00: A hét. 0.05: Maradj tiszta, kedves. NSZK film. 2.10: Aerobic. 2.15: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Napkezd. Hírek, időjárás. 8.00: Egyveleg. 14.30: Forró drót. 15.30: Take Off. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: Transmission. 19.30: Időlánc. 20.00: Super vakációk. 20.30: Der Spiegel. 21.00: India arcai. Sorozat. 21.30: A világ ma. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Europalia. 22.15: Európai üzleti hírek. 22.45: Nemzetközi hírmagazin. 23.15: Az ITN hírműsora: a hét eseményeinek elemzése. 23.45: Der Spiegel. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időlánc. 1.50: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5 16.05: Hírek. 16.10: Sztriptűz. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatütkök. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Falu a felhők között. 19.00: Hegymászók magazinja. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Ellenállás. Hírmagazin. 21.30: Kanada két keréken. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Szent este. 23.55: Ex libris. 0.55: Műsorzárás.

SAT1 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. Családsorozat. 9.20: Természetbarátoknak. Horoszóp. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. Családsorozat. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Rafferty és a vad lányok. Amerikai játékfilm. 12.15: Autós ötletek. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévétözsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Közkórház. Családsorozat. 14.50: Egészségvédelem. Horoszóp. 15.00: Tenisz. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. Családsorozat. 17.35: Piaci ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az Enterprise úrhajó. Sci-fi sorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Fantáziasziget. Fantáziasorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: A két hegyek kárhozottjai. Angol bűnügyi film. 22.05: Témák. 22.40: Hírek. Sport. Időjárás. 22.50: Tenisz.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Francia nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Hogyan fogjunk milliomos férjért? Amerikai filmvígjáték. 12.00: Vasutak. 12.10: Külpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: Akkoriban. 13.45: Találkozás az állatorvosnál. 14.15: Batman. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Heathcliff és Riffraff. 16.00: Vigyázat, csélcslapl Bábsház. 16.85: Mini műterem. 16.55: Mini TV-híradó. 17.10: Gyermekek a harmadik világban. 17.35: Mini klub. 17.55: Mackókék. 18.00: Mi - Nők. 18.30: Jack Clementi. Krimsorozat. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: A Guldenburgok öröksége. Filmsorozat. 21.00: Zsaru vagy csirkefogó. Francia film. 22.45: Oldalpillantások. 22.55: 1-2-X. 23.00: Dr. Jekyll és Mr. Hyde. Amerikai horrorfilm. 0.30: Hírek.

2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 17.00: A próbakövön. 17.30: Tájak és emberek. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Hősök tere. 23.30: Sport. 0.30: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Pipi a Hosszú Harisnya. Sorozat gyermekeknek. 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. 17.15: TV-napló I. 17.35: sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk. 18.35: Dokumentumprogram. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 20.00: Játékfilm. 22.35: TV-napló III. 22.55: Angol nyelvű hírek. 23.00: Éjszakai program. 1.00: Hírek. 1.05: A csütörtöki műsor ismertetése. **2. műsor: 19.30:** TV-napló. 20.00: Alkalmi program. Hírek. A csütörtöki műsor ismertetése.

RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Nyílt levél a Népszabadság főszerkesztőjéhez I.

Kárpátaljáról a hitelesség, a szakmai tisztesség védelmében

Kerülőutakra kényszerített érvek

Salenyik Mihail Ivanovics Munkácsón élő helytörténész, újságíró a nyár végén nyílt levelet intézett a Népszabadság főszerkesztőjéhez, mivel a lapban személyét sértő, az igazságot elferdítő frás jelent meg Fekete Sándor, az ismert Petőfi-kutató tollából. A levél közlése elől Eötvös Pál főszerkesztő elzárkózott. Az orosz nyelvű levél több áttételen keresztül jutott el szerkesztőségünkbe. Lefordítása után azért vállalkoztunk közlésére, mert úgy gondoljuk, a benne foglaltak nem csak a két kutató személyes problémái, hanem az igazság érdekében sokakat érdeklő kérdések, a mostani, Petőfi Sándor érteke körül zajló vitában olvasónk érdeklődésére is számot tarthatnak.

*

Igen tisztelt Eötvös Elvtárs!

A Népszabadságban 1989. augusztus 5-én megjelent cikk indított arra, hogy Önhöz forduljak jelen nyílt levelemmel. Nevezett cikk, véleményem szerint, enyhén szólva tendenciózus, mely a Magyarországon Petőfi-kutatóként ismert Fekete Sándor tollából „KAPKODÓ PETŐFI-ANTROPOLOGIA” hangzatos cím alatt jelent meg.

Az Ön újsága az MSZMP központi lapja, s mint olyan, véleményem szerint, tükröznie kellene ezen párt nézeteit, politikáját és eszméit, az oldalain megjelenő publikációnak pedig tükröznie kellene az érintett kérdésekben a szerkesztőség álláspontját is. Ezen alapelv alól kivételt képeznek a vitacikkek, amelyek napjainkban igen fontosak, s csakis a vitacikkek, ahol különböző szerzők nézetei és megítélései eltérőek lehetnek. S mivel megjelentetvén Fekete Sándor fenti cikkét Ön sem az előszóban, sem pedig az utószóban nem jegyezte meg, hogy a cikkben érintett probléma csak a szerző állásfoglalását tükrözi, minden okom megvan azt a következtetést levonni, hogy ez a cikk nem csak Fekete Sándor nézetét tükrözi, hanem az egész szerkesztőségét, kiváltképp az Önét. Ez utóbbi körülmény ösztönözt arra, hogy az Ön újságjához forduljak jelen nyílt levelemmel.

Nem tagadom, hogy az adott cikk elolvasása után két ellentétes érzés merült fel bennem: sajnálat a cikk szerzője iránt a szálnalmas erőfeszítései miatt, hogy leküzdje a történelmi igazság ünnepélyességét, és a felháborodás azon módszerek miatt, amihez a szerző folyamodott, hogy bebizonyítsa, hogy „ez nem lehet, mert ez nem lehet”. Abból a körülményből indulok ki, hogy a magyar nép nagy fia, költőforradalmár, Petőfi Sándor barguzini maradványainak feltárása TUDOMÁNYOSAN BEBIZONYÍTOTT tény, objektív igazságává vált, ezért ezt az igazságot csak tudósok vitathatják, akik saját kvalifikációjuk és tapasztalatuk alapján nem hajlanak meg azon tudósok előtt, akik a barguzini

antropológiai kutatásban résztvettek. Mivel a barguzini expedíció ilyen következtetéseit semmilyen tudós nem vizsgálta felül, legalább közönséges emberi jóindulatból kiindulva ilyen következtetésekhez nem lehet tisztelettel viszonyulni.

En, jómagam nem vagyok antropológus, az antropológiáról csak annyit tudok, amennyit az enciklopédiák tartalmaznak. Megközelítőleg hasonló tudással rendelkezik, saját bevallása szerint, Fekete Sándor az adott cikk szerzője is, ezért nem nekünk kell megítélni a nemzetközi antropológiai expedíció eredményeinek helyességét vagy helytelenségét, és nem nekünk kell megvitálni azt sem, hogy van-e az expedíciónak eredménye vagy sem.

Megértem Fekete Sándor lelki átéléseit, amellyel egész alkotó életében küszködött Petőfi Sándor, a nagy magyar költő-forradalmár alkotása és élete felett, e témában nagy sikereket ért el. És bár akadémiai kifejtést nem ért el a nagy költő-forradalmár életéről, tevékenységéről és alkotásairól írott munkáival, nem képes elismerni, hogy kutatásainak egyes fázisai szappanbuboréknak bizonyultak... Bebizonyítani, hogy ez nem lehet igaz, Fekete Sándor életfontosságú hitvallásával vált, de ennek bebizonyításához tudományos bizonyítékok, érvek szükségeltetnek, nem pedig opponenseinek sértő támadása. Ha tudományos vitában Fekete Sándor sikert nem ért el, a vulgáris újságírásban bizonyára „boldogulni fog”.

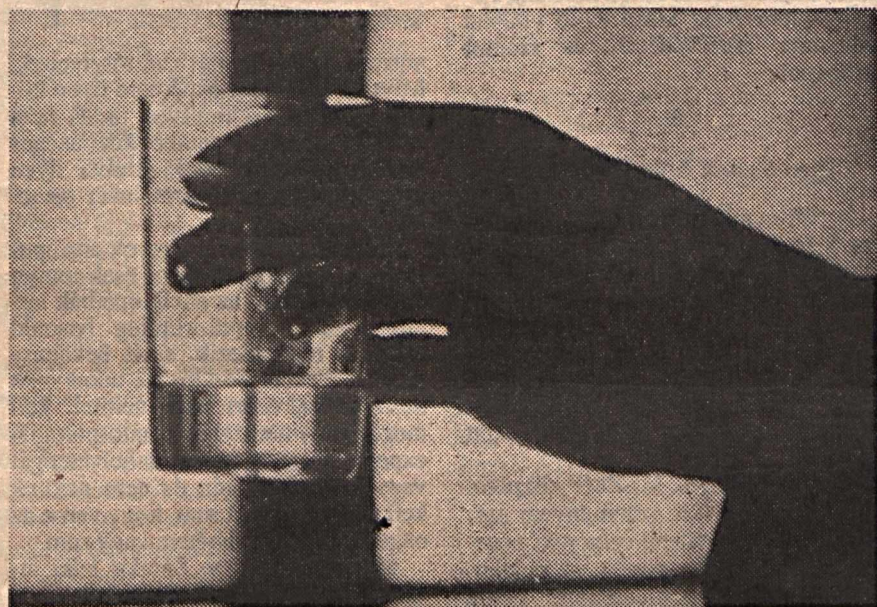
Némi várakozás után határoztam el magam, hogy válaszolok a publikációra, feltételezve, hogy Fekete Sándor meghajítja „bűnös fejét” a tudósok verhetetlen bizonyítékai előtt, azonban ez nem történt meg. Ahelyett, hogy könyörgéssel fordulna a tudósokhoz, könyörgéssel véget vetve ennek a számára kínos állapotnak, és véglegesen elismerné az igazságot, ő az általa szerkesztett „ÚJ TUKOR” hasábjain, felöltve Anti-Don Quihote fegyverzetét és folytatja a harcot az illuzórikus történelmi igazságért. Nem árt megjegyezni, hogy Fekete Sándor meglehetősen későn bocsátkozott vitába a „Petőfi szelbériai legendájára” vonatkozólag, feltételezve, hogy más szerzőnek engedi át az általa vezetett újság oldalait.

(folytatjuk)

Gyógyír készítés

Mind több pénzzel próbálunk meg harcolni környezetünk, a minket körülvevő természetes közeg tisztaságáért. Az elszennyezett folyók, földek utólagos megtisztítása a vegyi anyagoktól egyre nehezebb. Ésszerűnek tűnik az az alapállás, hogy „házunk tájának” tisztaságáról nem utólag, hanem előre kellene gondoskodni. Meg kéne akadályozni a szennyeződések. E gondolatot ismerte fel a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Ipari Szervezete, amikor harcot indított a gyógyszeripar környezetszennyező technológiája ellen. E harc első lépéseként hívták meg Magyarországra Aldo Zanchetta urat, aki gyógyszeripari szakembereink számára egész napos szimpóziumon tárta fel az ipari szennyezés problémáit, az azok megelőzésére használható (s általa gyártott) környezetbarát berendezések felhasználási lehetőségét.

A gyógyszeripari hatóanyagok aktivitása megnőtt, a szilárd alapanyagok kezelésével járó alacsony szintű biztonsági megoldások nem kimondottan veszélyes anyagok esetén sem lesznek megengedhetőek. Az ilyen rendszerek több szempontból veszélyesek: szennyezik a termelés környezetét, szennyezik a külső környezetet, veszélyes a vele dolgozó emberre, sőt a por- és oldószerrobbanás veszélye is fennáll. A Roto P néven forgalmazott gyártási rendszer e veszélyeket és problémákat oldja meg. Egy tökéletesen zárt és steril berendezés granulálja a különböző tabletták gyártásához szolgáló anyagokat. A berendezés nem csupán a

fotó:czakó

gyógyszeriparban, hanem az élelmiszeriparban is használható. Előnye, hogy a legkülönbözőbb anyagmennyiségeket lehetséges előállítani vele másfél tonnás felső határig. Magyarországon még egyetlen ilyen berendezés sem működik, bár több nagyobb gyógyszergyár (Biogál, Kőbányai Gyógyszerárugyár) érdeklődik. Az automatizált rendszer régi, már meglévő üzemépületbe is telepíthető, s ami a legfőbb, egészségre ártalmatlan munkahelyeket vált ki: mindössze három ember elegendő működtetéséhez. Ilyen körülmények között európai színvonalon, és az európai szabványnak megfelelő antibiotikumokat, hormontartalmú készítményeket lesznek képesek „tisztá környezetben” gyártani a magyar gyógyszergyárak, feltéve, ha ezúttal valóban kinyitják pénztárcájukat – a csúcstechnológia sehol sem olcsó – környezetük védelmében. Cs.R.

A magyar lakosság majd két éve szívrepesve nézegetheti kék világítólevelét. Az egykori népköztársaságban nem csak nézegette, de bőségesen élt is az utazás jogával, olyannyira, hogy dollármilliókat vitt ki az országból, az ország fizetési mérlege pedig (ettől is) felborult.

Talán azt gondolta a kormány, hogy több, mint négy évtizedes adminisztratív intézkedésekkel nehezített elzártság után nem rohan a magyar polgár rögtön világgá? Nem váltja ki a valutáját és ész nélkül vásárolgat nyugaton, mint a szegény gyermek, aki kap egy ötszázast és beengedik az édességboltba, hogy kedvére teletömhesse magát az eleddig csak kirakattüvegen megbámult finomságokkal? Szegénykém el is rontja a hasát.

Nos, kormányunk is elrontotta azt a szemernyi bizalmat, amit tápláltak iránta, mikor is európai, szabad emberként engedte polgárait utazni, még ha a nyugati életszínvonalat és árakat tekintve nevétségesen kevés is volt az a valutácska, amit adott. Úgy képzelte, hogy az a négyszázmillió dollár, amit megtakarít a lakossági devizakeret zárolásával, fogja majd fellendíteni az egyébként ugyebár, kiütően működő magyar gazdaságot?

A magyar lakosság nagy része az alig egy hónapos Magyar Köztársaságban már csak valóban nézeget-

Deviza helyett temető

heti kemény fedelű, kék világítólevelét. Jó ideig nem számíthat arra, hogy utazni is fog, mert az ötven dollárjával – alig ezer schillingjével – legfeljebb átszaladhat, mondjuk Felsőőrré (Oberwart), hogy vegyen egy cipőt, néhány tábla csokoládét, egy-két kiló banánt. Amúgy, ha feketén eladja az ötven dollárját, sokkal okosabban elköltheti itthon, mintha átszaladgálna a szomszédba.

Navigatorre neccesse est, utazni (hajózni) szükséges, ez nyilván kiderül rövidesen az Európához oly áhítózza csatlakozni akaró Magyar Köztársaság számára is.

De addig?

Megint a szegény kisgyermek szerepét kell játszanunk, aki éhesen nyomja orrát a pékműhely kirakattüvegéhez és bámulja a ropogós, friss kenyereket? Talán egy ideig ezt még kibírja az egészséges magyar állampolgár, de van egy nagyobb gond, amivel, úgy látszik, nem gondolt senki.

Mi van az ország lakosságának egyötödét képező kétmilliónyi nyugdíjossal? Akik közül igen sokan átélve az önkiszákmányoló és fizikai-szellemi erőfeszítést próbára tevő negy-

ven esztendő, és nem élvezve húsz-harminc ezer forintos „elvtársi” nyugdíjakat, most enyhébb vagy súlyosabb betegségben szenvednek. Külföldi gyógyszerekre van szükségük, melyet – számtalan körzeti orvos tapasztalata bizonyíthatja – bármilyen jó is egy-egy magyar készítmény, végül is külföldről, valutáért kellene beszerezniük.

Hogy milyen lélekszámú ez a nyugdíjas réteg, azt nem tudhatjuk, de hogy százezres nagyságrenddel kell számolnunk, az nagyon valószínű. Nekik már eszük ágában sincs utazni. Egyszerűen csak szeretnének még egy pár évig sütkérezni tavasszal a padokon, vagy télen üldögélni egy széken, fotelban és elmerengeni kicsinyke földi életfutásukon, ami a vége felé közeledik.

Ehhez pedig olykor – nem utazni – gyógyszerezni szükséges, valutáért.

Fiaik, lányaik, unokáik adták a forintot, hogy az édes vagy a szülőke megszerezze, mondjuk, azt a bizonyos diprophos nevű amerikai készítményt, ami tökéletes gyulladásgátló és az öreg test reumás fájdalmát enyhíti anélkül, hogy esetleges epeban-

talmakat okozna, mint valamely más-ik gyógyszer.

Anélkül, hogy az orvosi, gyógyszerészeti hivatás szakmai rejtelmeibe belekötögnék – amihez nem is értek –, csupán a jól ismert tény kívántam megállapítani.

Virgonckodó vagy haszonleső, furmányos gondolkodású ifjoncok és középkorúak nehezebben, körülményesebben szerezhetnek majd külföldi – európai! – tapasztalatokat, de az öregjeink, olykor, életveszélybe kerülhetnek. És, ha már a németből eredő „furmányos” szót használtam, mondanám az öregebbek ismert szólásával; jogosan apprehendálnak – francia-német öszvér kifejezéssel élve, amely elhamarkodott cselekvés, szólás utánra vonatkozik –, kormányunk eme gazdasági csődünket nevétséges intézkedéssel mentő akciójára.

Ezt már nyugodtan nevezhetjük szociális és egészségügyi, sőt, emberiség-ellenes intézkedésnek.

Több millió polgárt a kormány kizsebel és további százazereket a sír felé lökdös.

Gratulálok!

Győrffy László

Szeibert és a „bánatkassza”

Az MTK-VM elleni találkozó a szurkolók kórusban követelték a ferencvárosi Szeibert Györgyöt, akit fegyelmi okokból hagyott ki a csapatból. Valóban „pikkel” a középpályásra?

Nem, egyáltalán nem vagyok dühös Szeibertre. Hogy mikor térhet vissza, csak rajta múlik. Vagyis azon, hogy mikor rendezti tartóztatását a klubbal szemben. Ez szerintem sportszerűség kérdése. A jó Szeibertre továbbra is szükség van, hogy játszhat-e vagy sem, rajtam nem fog múlni. Az már a többiek kritikája, hogy nem tudták helyettesíteni őt. Tudom, a közönség ilyenkor engem szid, de hát ez előfordul a mi szakmánkban – mondta befejezésül Rákosi Gyula.

Mivel Szeibert elszunyókált egy vasárnap délelőtti edzést, ezért 10 ezer forintot kellene befizetnie a bánatkasszába. Ami nem jelenthetne különösebb gondot a játékosnak, hiszen augusztustól októberig Szeibert havonta ennek – nettóban – a háromszorosát, négyszeresét megkereste, de – mint mondja – mostanában nem sűrűn találkozott „bartókbélásokkal”. Úgy gondolta: ha az egyesület is késhet a prémiummal (minthogy a múltban már ez többször előfordult) sőt még az ő vételárát sem fizették ki az MTK-nak, akkor ő is várhat – akár a Bongóra is.

Értjük Rákosit is, az első adandó alkalommal keményen kíván fellépni a játékosal szemben. De megteheti-e, ha a klub is fegyelmezetlen?...

B. Gy.

Vívás

Öt nemzet ifjú (15–16 évesek) kardvívói léptek pástra a franciaországi Tarbesben rendezett nemzetközi versenyen. Mindhárom magyar fiatal megállta a helyét, a trió bejutott a nyolcas döntőbe. Közülük Németh Gábor forgatta a legjobban a pengét, harmadik lett.

Hegedűs lemondott – de nem a birkózásról!

Dr. Hegedűs Csaba bejelentette, nem kíván a Magyar Birkózó Szövetség fizetett alkalmazottjaként, szövetségi kapitányként tevékenykedni a jövőben.

A munkáját 1979. január 1. óta kiemelkedő eredményességgel végző szakember ugyanakkor felajánlotta:

– Hiába no... A birkózásért rajongó, sportágában versenyzőként és edzőként is a világhírnévig eljutott Hegedűs Csaba is „számtanórát” tartott. A szövetségi kapitányi fizetés, az eredményességi prémiumokkal együtt sem versenyezhet a kft. ajánlatával, amelynél – legjobb tudomásom szerint főnök lesz a szőnyegkirály. Egy korábbi interjúban már elmondta Hegedűs, hogy a váltás mozgató rugója az, hogy gyerekeinek szeretne útravalót, egzisztenciát teremteni. Ez pedig birkózókapitányként nem lehetséges. Hiszem, hogy nemcsak udvariasságból mondja: „Társadalmi munkásként tenni akarok a sportágért.” Ennek komolyságát bizonyítja: az elnöki posztra jelöltette magát. Biztosra veszem, hogy akadnak szép számmal, akik irigységből a háttérben fúrják, mondván nehéz ember, nem való elnöknek. Igaz, minek is egy olyan elnök, aki a sportághoz és az üzlethez is ért?... Vagy a szükség – mivel a birkózókat sem veti föl a pénz – ezúttal „törvényt” bont?

–bégyé–

Még a dobogó is összejöhet

Valóban tartalékos a magyar sakkcsapat?

Különös sakkcsapat Európa-bajnokság zajlik az izraeli Haifában: a kontinens legjobb válogatottjai erősen tartalékosak. A szovjet és a jugoszláv válogatott „frontemberei” azért hiányoznak, mert a hétfőn befejeződött belgrádi Investbank-tornán sakkoztak – dollárezrekért. A magyar válogatott éltáblásai – Portisch, Ribli, Sax, Adorján – pedig személyes okok miatt mondták le a szereplést. És mégis: legjobbjai nélkül is e három együttes dominál, hiszen Jugoszlávia az első, Magyarország és a Szovjetunió a 3-4. helyen áll.

A magyar válogatott jó szereplése már nem is tűnik meglepetésnek, hiszen nemrégiben a luzerni világbajnokságon is megállta a helyét az – úgy tűnik – nem is olyan tartalékos együttes. Horváth Tamás szövetségi kapitány az eddigi négy fordulóban nyújtott teljesítményt így értékelte:

– Akárcsak Luzernben, most is Grószpéter Attila és Horváth József a csapat két „húzóembere”. Tolnai Tibor, a harmadik „luzerni hős” most csak az első két fordulóban játszott, s mindkétszer remizett. Grószpéter négyből 3,5, Horváth József 3 pontot szerzett, hétfőn a lengyelek ellen mindketten győztek. Íme itt az élő példa: ha az eddig hátrébe szorított sportolók lehetőséget kapnak a nemzetközi szereplésre, többnyire megtámaszkodnak. Pintér József az első táblán eddig ötvenszázalékos teljesítményt nyújt, mögötte Polgár Juditnak egy mínusza, nővéreinek, Zsuzsának

egy plusza van. Faragó Iván egyszer győzött, egyszer ki-kapott, Horváth Csaba – József öccse – még nem jutott szóhoz.

A nyolc magyar játékos eddigi eredménye:

	Norvégia	Izrael	Bulgária	Lengyel.
Pintér	0,5	0,5	0	1
Polgár J.	0	1	0,5	0
Polgár Zs.	0,5	1	0,5	0,5
Grószpéter	1	1	0,5	1
Horváth J.	1	0,5	0,5	1
Tolnai	0,5	0,5	–	–
Faragó	–	–	1	0
Horváth Cs.	–	–	–	–

Mi várható a hátralévő fordulóokban?

Jugoszlávia, három pont előnye birtokában nagy esélye a végső győzelemnek. A szovjetek halványabbak a vártnál, amit csak részben magyaráz Kaszparov, Karpov, Elveszt és Juszupov távolléte. Az a benyomásom, ők ezt az EB-t amolyan turistáutnak tekintették. Persze lehet, hogy jó hajrával még feltör a szovjet válogatott, de nem lesz könnyű dolga. A mi együttesünkötől a mostani helyezés megtartását várom, egy újabb negyedik hely – netán a dobogó valamelyik foka – nagyszerű eredmény lenne – fejezte be Horváth Tamás.

Profi boksz

Két amerikai ökölvívó, Robert Daniels (23) és Muhammad Dwight Quawi (36) csapott össze hétfőn este a franciaországi városban a WBA nyáron megüresedett kishézsúlyú trónjért. A világbajnoki döntőt azért írták ki, mert a korábbi bajnok, a francia Taoufik Belbouli súlyos térd-sérülést szenvedett, s nem tudott kiállni a nyáron esedékes mérkőzésre.

A két amerikai küzdelme az ellenfélnél 13 évvel fiatalabb Daniels győzelmét hozta, a lehető legszorosabb csatában.

A legolcsóbb 12, a legdrágább 139 dollár

Hétfőn kezdték meg a júniusi olaszországi labdarúgó világbajnokság nyitó-mérkőzése belépőjegyeinek árusítását. Olyan nagy az érdeklődés, hogy néhány óra alatt a jegyek 69 százaléka már el is kelt. Az árusítás a Banca Nazionale del Lavoro fiókjaiban folyik, ugyanis ez a cég szerezte meg az értékesítés kizárólagos jogát. A nyitótalálkozóra – a FIFA rendelkezések értelmében – 16 167 jegyet adhatnak el Olaszországban, s ebből kelt el 11 171 hétfőn. Erre az összecsapásra a 80 ezer nézőt befogadó milánói Giuseppe Meazza – az egykori San Siro – stadionban kerül sor. Az egyik résztvevő – a hagyományoknak megfelelően – a világbajnoki címet védő Argentína, a másik kiléte pedig csak a december 9-i soroláson dől el. A már említett FIFA-szabályok az összes belépő – 2 600 496 – 50 százalékanak itáliai forgalmazását teszik lehetővé, a többiit külföldön kell áruba bocsátani. Az árusítást egyébként már idén február 1-jén elkezdték, kivéve a nyitótalálkozó és a döntő jegyeit. Ami a finálét illeti, arra csak december 1-től lehet belépőt kapni. Az árak igen széles skálán mozognak: a csoportmérkőzésekre 12 és 72, a középdöntőkre 14 és 104, az elődöntőkre, a döntőre és a bronzmérkőzésre 18 és 139 dollár között.

Magyar Kupa

Marad-e esélye a kicsiknek?

Szerdán az ország nyolc stadionjában ismét benépesülnek (?) a lelátók, a jubileumi, 50. Magyar Kupa labdarúgó-sorozat nyolcaddöntőinek első találkozóit bonyolítják le. A sorsolás szeszélye folytán a múltban a legtöbb döntős pozíciót bérülő Ferencváros (14 arany- és 8 ezüstérem, 22 finalista hely) és MTK-VM (9 plusz 2, összesen 11 döntős hely) méri össze erejét.

A nyolcaddöntők első felvonásának műsora: Videoton–Vác, Székesfehérvár, 14.30 óra, DVSC–Dunaújváros, Debrecen, 13, Veszprém–Rába ETO, Veszprém, 13, Siófok–Mohács, Siófok, 13, Ferencváros–MTK-VM, Üllői út, 17, Bp. Honvéd–Haladás VSE, Kispeszt, 14.30, Mádi Bányász–Pécsi MSC, Mád, 13, Ú. Dózsa–Debreceni Kinizsi, Megyei út, 17.

jobb társadalmi munkában tudnám tovább végezni. December elsejétől nem tekintem magam a szövetség fizetett alkalmazottjának. Ez nem jelenti azt, hogy „kiugrok”. Negyediken még az én elképzeléseim szerint kezdjük meg a kaszópusztai alapozást a válogatottal. Hogy december 15-e után mi lesz, nem tudom! De az azt követő időszakra is érvényes abbéli elhatározásom, hogy társadalmi munkával segítem a sportágat. Akármilyen feladatot elvállalok, amivel az új elnökség megbíz.

Ha elnökké választják, nincs szükség társadalmi munkájára...

– Igen, jelöltettem magam. Mai ismereteim szerint Bíró Mihállyal, a jelenlegi elnökkel „futok versenyt”. De ha nem én leszek az elnök, akkor sem dől össze a világ. Mint mondtam, akkor is tenni akarok a jövőbeni sikereért.

Köszöntjük
TAKSONY

és NOÉ

nevű olvasóinkat.

Taksony török eredetű régi magyar személynévből származik. Legismertebb viselője Árpád fejedelem unokája. Jelentése: jóllakott, elégedett, mások szerint vad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

Noé héber eredetű bibliai név, jelentése: nyugalom, vigasztalás. A nova szőlő és borfajta neve is a Noé névből származik, bár a magyarban a nóva szó közvetlenül angol-francia eredetű és ott vált a Noah névalakból fajtánév.

A Nap két: 7.08 órákor
nyugszik: 15.57 órákor

A Hold két: 8.32 órákor
nyugszik: 16.11 órákor

Szél, napsütés

Eleinte felhőátvonulások, elsősorban futó hózáporral, gyakorta erős vagy viharos északi széllel. Estétől csökken a felhőzet, gyengül a szél. Szerdára jobbra napos, csendes lesz az idő. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3 és mínusz 8 fok között, a szerdai maximum kevéssel fagyponthoz közel várható.

Benedek Elekről

Méltatlanul feledkezett meg az irodalmi élet és a sajtó Benedek Elek születésének és halálának idén kerek esztendőként egybeeső évfordulójáról. A kisbaci születésű mesemondó életpályáját már általános iskolában tanultuk. Munkásságának értékével kevésbé vagyunk tisztában. A Magyar mese- és mondavilág c. mű irodalmunk remeke. Amikor Elek apó megérezte a népet fenyegető veszélyt, hazaköltözött. Ifjúsági lapokat indított, s vigyázta a magyar értékek megtartásában kötelezően előjáró tanárok, néptanítók munkáját. Irányt és tanácsot adott úgy cikkeiben, mint szóban, az akkori, egyre kuszálórdó erdélyi problémák megoldásához. Kinevelt egy mára már sajnos kihalt nemzedéket, felkészítve a nyelv méltó, de veszélyekkel járó művelésére. Munkatársai között volt a nagy polihisztor, Kós Károly is. A hatvan esztendeje rátörő halál is az íróasztalnál találta, s a jövő nemzedékekhez írott sorait nem engedte befejezni.

Ma nem sokan emlékezünk meg róla. Meséit a sci-fi „irodalom” a videoörület és a horror háttérbe szorítja. Fiatalságunk nyelvezete sem szépül nélküle. Jó lett volna idén újra felfedezni...

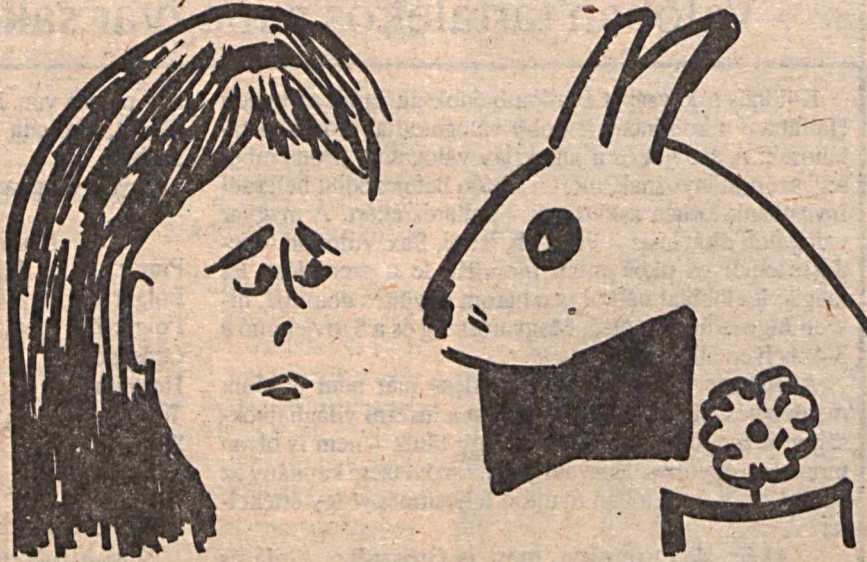
A kisbaci kúriát bontani akarja egy megbomlott elme. Talán sírját is „betemeti” előbb-utóbb a buldózer.

Szellem azonban kifogyhatatlan kincstára nyelvünknek, magyarságunknak, s ősi földünk – a haza – szeretetének. Mesélj tovább Benedek apó!

(stoffán)

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | November 29: Taksony

Taksonyné önkritikája a nőszövegségben

Ha meginog is tagságom,
Taksimat kevésre taksálom.

Az én lényem csak azért üres:
Nem tölti ki e Taksifüles!

Rózsaszínben szebb a világ

A rózsaszínű kontaktlencsét viselő csirkék nyugodtabbak, kevesebbet esznek, tartásuk tehát gazdaságosabb – állítja egy dús fantáziájú amerikai vállalkozó. Az idén már több mint százezer pár kontaktlencsét adott el az amerikai baromfityényszítőknek. Állítása szerint a rózsaszínű lencsét viselő csirkék nyugodtabbak „közönséges” társaiknál, így kevesebb táplálékra van szükségük és előbb válnak tojóvá. Különösen nagyvállalkozóknak érdemes foglalkozniuk az ötlettel: egy pár kontaktlencse ára mindössze 20 cent, a takarmánymegtakarítás évente és csirkénként 50 cent, a többletojás tucatja pedig 2,5 cent nyereséget jelent!

Természet- és környezetvédelmi ülés volt Tatán

A tatai művelődési házban a helyi környezetvédők kezdeményezésére Tóth János biológus és Tóth György hidrogeológus tartott előadást az aktuális környezeti és vízgazdálkodási problémákról.

Tóth János – aki kandidátusi értekezését is ebből a témakörből dolgozta ki – kiemelte a vízlépcső megépítésének szakmai hátrányait, a politikai vonatkozásoktól elhatárolva magát. A történeti áttekintéssel kezdődő előadásában kihangsúlyozta a kiművelt emberfők beleszólási jogát és felelősségét az ilyen horderejű beruházások megvalósítása esetén, mint a Bős-Nagymaros térségében megkezdett munkálatok során. Elmondta az előadó, hogy a mai kultúrműveknek az élővilág anyagi és ökológiai körforgását mélységében kell ismernie, mert az élet léte a Földön ezek függvénye. A Duna Kör – amelynek az előadó is tagja – spontán módon erre szerveződött. A felelőtlen politikai döntés – amely a munkála-

tok megindítását elrendelte – az előző vezetés hibájának tudható be.

Tóth György hidrobiológus – a Földtani Intézet osztályvezetője – az ivóvíz és a föld alatti vizek helyzetéről szólt. Előadásában szó esett arról is, hogy mennyi megaláztatás érte vizsgálatok során őket az akkori OVH és a kormány részéről a vízlépcsővel kapcsolatos ellenérvek miatt. Szó került arról is, hogy Németh Miklós miniszterelnök közbenjárása kellett ahhoz, hogy a parlament felfüggeszesse a munkálatokat, mert rádöbbentek a kockázat nagyságára. Hangsúlyozta az előadó a dunántúli karsztvizek elapadásának okait s a hóforrások elapadásának veszélyét.

Hlavács László Tata képviselőjében rendkívül színes módon eszterelte a tatai tó jelenlegi veszélyes állapotát, törvénytelen ségek sorát emelte ki a felelőtlen felelősökről. Zárszavában a társadalom közönségét kérte segítségül a tó megmentése érdekében.

– Bert Endre –

Anya mája kislányának

Amerikai orvosok első ízben hajtottak végre olyan májátültetést, amely során egy élő anya májának egy részét kapta meg kislánya. A majdnem tizenöt órás műtétet a chicagói egyetem egészségügyi központjának sebészei végezték a 29 éves Teresa Smithen, aki egyébként tanítónő, és 21 hónapos Alyssán. A kislány epevezeték-elzáródásban szenvedett, ami kisgyerekek esetében gyakran végzetes következménye a májelégtelenségnek.

Az élő donor májával végzett műtét jelentősége elsősorban amiatt óriási, mert e megoldás kidolgozása előtt az új májat igénylő gyerekek – az Egyesült Államokban számuk évente mint-

egy 700 – csak másik kisgyerek máját kaphatták, és 40–50 százalékuk nem élte meg azt az időt, amíg megfelelő donor akadt.

Az Egyesült Államokban most végrehajtott operáció előtt a világon három hasonló beavatkozást végeztek: egyet Brazíliában, egyet Japánban és egyet Ausztráliában. A műtétek közül kettő volt sikeres.

A mama és kislánya a műtét után jól van, az orvosok elégedettek, azzal együtt, hogy a rendkívül bonyolult és hosszadalmas operáció során egy kisebb műhibát is elkövettek: véletlenül megsértették az anya lépét, s azt emiatt el is kellett volna távolítani.

USA űrkutatás

Holdállomás 2001-ben, négy űrhajós a Marsra 2011-ben, és közel kétéves tartózkodás a vörös bolygón 2018-ban. A nagyratörő tervek főszereplője szerint a Freedom (Szabadság) űrállomás, amely 1999-re lesz működőképes, és amely a Hold- és Marsutazások indítóállomásául szolgál majd.

A NASA jelentése emlékeztet arra, hogy a Mars egyedülálló lehetőségeket tartogat a tudósok számára, miután még mindig nem teljesen kizárt, hogy az élet valamilyen megjelenési formáját felfedezhetik rajta. Az űrbéli kalandozások anyagi kihatásait nem elemzi a jelentés, de szakértők becslése szerint a költségek megközelíthetik a 400 milliárd dollárt. Összehasonlításképpen: az űrsiklóprogram mintegy 40 milliárd dollárba került, s a NASA éves költségvetése 12 milliárd körül van.

*

Az eredetileg tervezett időpontnál egy nappal később, kedden sikeresen visszatért a Földre a Discovery nevű amerikai űrrepülőgép. A hétfői visszatérést a Mojave sivatagban kiépített leszállópálya környéken uralkodó erős, óránként mintegy hatvan kilométer erősségű szél akadályozta meg.

A FIDESZ bonyhádi csoportja 1989. november 27-én 12 fővel megalakult.

HANKÓ LÁSZLÓ

szentesi amatőr festő
műveiből

1989. november 29-én 16 órákor
nyílik

KIÁLLÍTÁS

a
szekszárdi MTE SZ Székházban
(Rákóczi u. 20.)

A kiállítás megtekinthető
december 12-ig
munkanapokon 10–16 óra
között.

A kiállított festmények a
helyszínen megvásárolhatók.

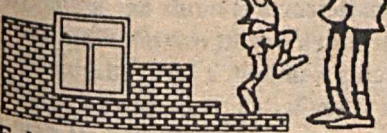
505. sz. Ipari Szakmunkásképző Int. és Szakközépiskola.
 Szekszárd, Széchenyi u. 2-10.
 Továbbtanulási lehetőségek az 1990-1991-es tanévben.

A magasépítő technikus szak 8t éves.

A negyedik év végén közismereti tantárgyakból érettségi vizsgát, az ötödik év végén technikus minősítő vizsgát tesznek a tanulók. Az iskola biztosítja a középfokú német nyelvvizsga megszerzésének lehetőségét, ill. a közműves szakmunkásviszsa letételeit.

A végzős tanulók elhelyezkedhetnek középszintű vezetőként építőipari

magasépítőknél, tanácsoknál építési előadóként, tervező vállalatoknál résztervezőként.

Felvehető létszám 36 fő
 leányokat is felvesszünk!
 Kollégiumi elhelyezés biztosított.

Intézetünkben 1990. szept. 1-én
 Magasépítő technikus és Autószerelő szakközépiskolás osztályokat indítunk.

1989 dec. 4. és 1990 jan. 31. közötti munkanapokon 8-17 óráig szeretettel várunk minden érdeklődőt előzetes telefonbejelentés után.
 06-74/11-288 Csik Attila tanműhelyvez.
 06-74/12-318 Babai Zoltán igazgató

Az 1990-91-es tanév beiskolázási keretszáma a 8. osztályt végzettek számára.

- hegesztő.....36 fő
- esztorgályos.....36 fő
- karosszérialakatos.....32 fő
- szerzőkészítő.....32 fő
- autószerelő.....36 fő
- közp.fűtés szerelő.....36 fő
- vízvez.és kész.szerelő.....30 fő
- géplakatos.....15 fő
- mezőgazd.gépszerelő.....15 fő
- könnyűszerk.lakatos.....30 fő

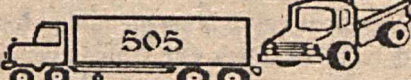
- erőszármú ber. szerelő.....14 fő
- épületvill. szerelő.....30 fő
- villamoshálózat szerelő.....10 fő
- műszerjavító és karbantartó.....15 fő
- épületasztalos.....36 fő
- könyvkötő.....10 fő

Autószerelő szakközépiskola, négy éves.

A negyedik év végén érettségi oklevelet és szakmunkásbizonyítványt kapnak a tanulók. Joguk van - nappegi tagozaton - egy év alatt technikus minősítő vizsgát tenni. Ez utóbbit jelenleg Pécssett és Szekesfehervárott szervezik.

Az iskola biztosítja a középfokú német nyelvvizsga megszerzését. Szeretnénk felvenni a kapcsolatot nyugatnémet autógyártókkal a képzés minőségi javítása érdekében.

Felvehető létszám: 30 fő

Kollégiumi elhelyezés biztosított.

Kollégiumi elhelyezés biztosított.

- szövő.....25 fő
- bőrdiszruvcs.....30 fő
- nőruhakészítő.....90 fő
- fodrász.....16 fő
- magasép. ip. ács-állv.....36 fő
- szobafestő és mázó.....36 fő
- kőműves.....70 fő
- tetőfedő.....16 fő

Speciális szakiskola: épületlakatos.....18 fő

Kollégiumi elhelyezés biztosított.

505	Hétfő	Kedd	Szerda	Csüt.	Péntek
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Hirdetését telefonon is feladhatja

- Budapest 141-4655
- Pécs(72) 41-580
- Szekszárd(74) 16-277
- Dombóvár(74) 66-779
- Paks(75) 11-173
- Tolna(74) 40-476
- Gerjen(75) 37-060

APRÓHIRDETÉS

Gépjárműtechnikus állást keres Tolna megyében. „Minden megoldás” jellegre kiadónkban.

Nyugdíjasok! Késpzépért veszek régi faliorát, porcelánt, festményeket, régi bútort. „Gyűjtő” 7081 Si-montoma, Pf.: 35.

ZV-s rendszámú Polski Fiat 126-os realis áron eladó. Érdeklődni: (74) 16-277-es számon, vagy Tolna, Magaspart 17/A. Takács.

Biohumuszgiliszta előnyös feltételekkel, OTP hitelre is kapható. Érdeklődni: egész nap Tolna, Alkotmány u. 48. Telefon: (74) 40-300/26 munkaidőben.

3 db hízó szabad áron eladó. Érdeklődni: Nagy Sándoré, Felsőháza, Dózsa 28.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezelen.

Eladó 1990. év végi beköltözéssel Szekszárd, Béri B. 67. III/10. sz. alatti 2 szobás összkomfortos lakás. Érdeklődni a fenti címen, vagy a 74/11-712-es telefonon, 18 óra után.

Nyolceves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbalt. Telefon: (74) 11-600.

Fadd-Domboriban tetőér-beépítéses nyaraló eladó. Érdeklődni: Ócsény, 6-os telefonon.

Biohillszázni kívánók figyelem! Biztos külföldi humuszpiaccal rendelkező kft-nek lehetnek tagjai. A téli szezonban vásárolt szerződött giliszta 10 %-os kedvezményt adunk és a teletést vállaljuk. Érdeklődni: 06 (97) 42-415, 06 (97) 41-484.

„B” kategóriás jogosítvánnyal vezethető LATUIA mikrobusz friss műszakival eladó, csere érdekel. Dióberény, Iskola u. 20.

Baja Kölcsey u. 74. III/10. alatti kettő- és felszobás, 67 m²-es távfűtéses, összkomfortos, tehermentes lakás, azonnal beköltözhetően, felértékelt áron, kp-ért eladó. Megtekinthető vasárnap 15-16 óra között. Érdeklődni a (74) 11-361-es telefonon.

Antik zsolnai 12 személyes porcelán étkészlet, ugyanilyen 6 személyes kávé és teakészlet, ebédőgamitúra párnázott székekkel, politúrozott ágycelliszekrénnel eladó. Szekszárd, Pollack u. 22. sz. 2. Megtekinthető: szerda, szombat 14-18 óráig.

LOTTÓZÓK! Hozamában vehetetlen lottóvariáció! 45 szám 295 szelvényen! 6 csoportból 3 favoritált szám kihúzásakor már garantált 5-ös találat, 4-nél 6-os eséllyel! Ára: 430 forint. **ÖTSLOTTÓHOZ** hasonló szerkesztéssel, 45 számos 297 szelvényes lottóvariáció! 5 csoportból kihúzott 5 szám (2 favoritált) garantáltan 4-es találatot biztosít! Ára: 450 forint. **TOTÓZÓK!** 0.130-5.8.0 indexre, 395-8240 forint befizetésre, vezetéses totókulcsok! Már 2 vezetésnél garantált 13-as találat! Ára: 420 forint. Megrendelés csekken, vagy utánvétellel. Fehér Gábor Pécs 7634 Kővirág 37.

KONZUM EXPO KONZUM

VÉDJE ÉRTÉKÉT!

A Konzum Expo és a Magyar Autóklub közös ajánlata:

SZÁMKOMBINÁCIÓS GÉPKOCSIRIASZTÓ
 2 890,- Ft-ért.

5 000 variáció

Nem igényel rejtett kapcsolót

Könnyen kezelhető

Minden 12 V-os gk-ba könnyen beszerelhető, mely kürttel és belső világítással rendelkezik

Karbantartást nem igényel

1 ÉV GARANCIA

Postai utánvétellel is megvásárolható.

Címünk: Konzum Expó 7622 Pécs, Bajcsy-Zsilinszky u. 25.
 Tel: (72) 24-170

Az Expóban vagy a Magyar Autóklub pécsi, kaposvári, szekszárdi és zalaegerszegi műszaki állomásain vásárolt riasztót, előzetes bejelentkezés alapján az autóklub szerelői

DÍJTALANUL BESZERELIK AZ ÖN GÉPKOCSIJÁBA.

KONZUM EXPO KONZUM

DÁTUM

(Le)hallgatni arany?

Körülbelül ennyi derül ki – természetesen kérdőjel nélkül – abból a hírből, amely tudatja: a várvavárt hétfégi csúcstalálkozón minden bizonnyal jelen lesznek hivatalos vendégek is. Bush és Gorbacsov ugyanis számíthat a poloskák részvételére, amelyek nem bérházi rovarok ugyan, de legalább annyira (ha nem jobban) tudnak csipni. Ezek az apró adó-vevő készülékek lehallgatják majd a két fél otthoni szakértőkkel folytatott beszélgetéseit. Ezt gondosan magnóra vesszük, és nekiállnak megfejteni, mivel bonyolultan rejtjelezett üzenetek. Elvileg semmi reményük nincs a sikerre, csak akkor, ha a megfejtőkulcsot a másik fél szökött, vagy kémkedésre bírt befentese megszerzi. Ez gyakran hosszú évekre beletelik, de arra is nagy az esély, hogy sohasem következnek be ilyesmi. Ennek ellenére lankadatlannal próbálkoznak, mind a megfejtéssel, mind a rábírással.

Ebből vontam le a címbeli következtetést, majd azon kezdtem merengeni, ha most, az általános, nagy oldódás, közeledés légkörében ez így van, s ráadásul természetesen van így, akkor vajon mi lehetett tíz, húsz, ötven éve? Gyér és gyöszött fantáziám ennek elképzeléséhez szerénynek és alkalmatlannak bizonyult. Abban azonban csupán reménykedhetem, hogy előre tekintve talán még ennyi idő sem kell ahhoz, amikor már nem lesz igaz a fenti, kifordított szólásmondás. Elképzelhető, hogy minderről egyszer majd valóban széles mosollyal évődünk? Elképzelhető, ám az is lehet, hogy amikor reményeim valóra válnak, azt firtatják a kései korok gyermekei: jó, jó, dehát mi az az arany?...

Töttös Gábor

Itt az ÁFA, hol az ÁFA?

Még szerdán sem lesz kihirdetve az Általános Forgalmi Adóról szóló új törvény, amely egyebek közt a magánimportban behozott gépkocsik 25 százalékos áfáját is tartalmazza.

A Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságától megtudtuk, hogy hétfőn 214 autó érkezett magánforgalomban, arról azonban nem tudtak információt adni, hogy azokat áfával, vagy áfa nélkül vámkezelik. Molnár Endre vezérőrnagy, a Vám- és Pénzügyőrség országos parancsnoka elmondta, hogy a vámhivatalok részére

csak akkor tudják kiadni a magánforgalomban beérkezett személyautókra vonatkozó vámkezelési utasítást, amikor megkapják a törvény szövegét és a Pénzügyminisztérium végrehajtási utasítását. Ezt követően kezdik csak el azoknak a személygépkocsiknak a vámkezelését, amelyek a parlamenti döntést, november 24-ét követően magánforgalomban érkeztek az országba. Ezért pillanatnyilag csak azokat az autókat vámkezelik, amelyeket november 24-én, vagy azt megelőzően hoztak a tulajdonosok. (MTI)

Gorbacsov Rómában

Óriási várakozás előzi meg Mihail Gorbacsov szovjet államfő szerdán kezdődő római látogatását.

Miután az olaszországi látogatás közvetlenül megelőzi a máltai partoknál tartandó Gorbacsov-Bush csúcstalálkozót, a római megbeszéléseken várhatóan mintegy megelőlegezik az ott szóba kerülő kérdéseket.

Először Francesco Cossiga elnökkel, majd délután Giulio Andreotti kormányfővel találkozik. A megbeszéléseken jelen lesz a két külügyminiszter, Eduard Sevardnadze és Gianni de Michelis.

Csütörtökön újabb megbeszélések Andreottival és más olasz vezetőkkel.

Pénteken a szovjet államfő a Vatikánban találkozik II. János Pál pápával. Gorbacsov végül Máltára utazik, ahol szombaton reggel George Bush amerikai elnök fogadja őt a „Belknap” amerikai cirkáló fedélzetén.

A japán üzletemberek befektési kedvének köszönhetően hihetlenül megugrott a XX. század első felében készült modern festmények értéke. A londoni Christie, s műkereskedő cég legutóbbi akcióján Paul Cézanne, René Magritte, Fernand Léger, Georges Braque és Gustav Caillebotte egy-egy képe kelt el rekordáron. Paul Cézanne „Almák és kendő” című csendéletéért 17 millió dollárt fizetett egy ismeretlen vásárló. Léger 1913-ban készült „Formák ellentéte” című művéért 14,4 millió dollárt adtak. Braque 1912-ben festett „Harlekinje” 4,4 millió dollárért kelt el. Magritte 1935-ben festette az „Emberi felvétel II.” című képét – most 2,2 millió dollárt adtak érte. Caillebotte „Horgászok a Szaján” című műve 2 millió dollárért talált új tulajdonosra. Picasso egyik legismertebb korai alkotása, az „Anyaság” 10 millió dollárt ért meg egy japán üzletembernek.

Egy eredetileg Romániába indított kamion érkezett Franciaországból Szegedre ruhaneművel, élelmiszerekkel és gyógyszerrel megrakodva; az adományt a Mária Terézia uralkodása idején Lotharingiából a romániai Banátba telepítettek utódainak szánták. A kamiont francia küldöttség kísérte, s az adomány egy részét sajátkezüleg szeretnék volna átadni a jelenleg is Romániában élőknek. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert a határról visszaküldték a küldöttség képviselőiben elindult két személyt. Így az adományt a hazánkban élő menekültek között osztják majd szét. A szegedi Felsővárosi plébánián fogadták a kamiont, a kirakodásban erdélyi menekültek és a francia vendégek is segítettek. A plébánián egyébként 2500 olyan menekültől vezetnek kartont, aki Szegedre kapott ideiglenes tartózkodási engedélyt.

Lenin halotti maszkja

6600 fontért (több mint 10 ezer dollárért) kelt el Lenin első halotti maszkja egy londoni árverésen hétfőn.

Sem a maszk eladójának, sem vevőjének a kilétét nem hozták nyilvánosságra. Annyit lehet tudni, hogy a vevő amerikai.

A maszkot 1924. január 21-én, Lenin halálának éjszakáján egy Szergej Merkurov nevű szobrász készítette.

Az ausztriai „6 a 45-ből” típusú lottójáték magyarországi rendszeresítésére egyes vállalatot hozott létre az Országos Takarékpénztár és a bécsi székhelyű osztrák Lottó-Totó-Társaság (ÖLTG). A egyes vállalat magyarországi „Austria lotto” játékában minden devizával rendelkező magyar – vagy Magyarországon tartózkodó külföldi – állampolgár schillingért vásárolt szelvényekkel részt vehet majd, és nyereményét – az ausztriai lottózókéval összevont nyereményalapról – ugyancsak schillingben, tehát konvertibilis valutában kaphatja meg.

Értesítjük a Demokratikus Magyarországi mozgalom Tolna megyei tagjait, hogy december 1-jén 15 órakor Szekszárdon a pártszékház második emeleti tanácskozójában találkozunk Pozsgay Imrével, a mozgalom elnökével. A beszélgetésre ezúton hívjuk meg a mozgalom tagjait és szimpatizánsait.

Felrobbant a levegőben az Avianca kolumbiai légitársaság egyik Boeing-727 típusú utasszállító repülőgépe hétfőn, röviddel a bogotai repülőtérrel történt felszállás után. A repülőgép fedélzetén tartózkodó 101 utas és 6 főnyi személyzet életét veszítette. A mentőosztagok mind a 107 tetemet megtalálták, de többségüket a súlyos égési sérülések miatt a rokonoknak nem sikerült azonosítaniuk.

A robbanás után néhány órával egy ismeretlen személy telefonon közölte a bogotai rádióval, hogy a kokainmafia „halálbrigádja” hajtotta végre az akciót, mivel a repülőgépen öt rendőrségi besúgó utazott, akik adatokat szolgáltatnak a hatóságoknak a kábítószermaffia tevékenységéről.

December 5. és 10. között Budapesten készítik elő a Petőfi-vizsgálatot, amelyet magyar és szovjet szakértők együttesen folytatnak január 5. és 10. között a szovjetunióbeli Ulan-Udében.

Holnapi számunkban olvashatják,

hogy ki él dobozban?

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcza u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELI) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.